

Azokon nem tudtak könnyíteni a helyzetben. Zsukov tábornok a legnagyobb erőfeszítéseket teszi, hogy a fővárost fenyegető közvetlen veszedelem elhárítsa, de mindaddig a leghevesebb elmentámadások nem tudtak változtatni a helyzetben.

A WASHINGTONI ÉRSEK ÚJABB NYILATKOZATA A SZOVJETBARÁTSÁG ELLEN

Berlinből jelentik: (B. T.) Curley washingtoni és baltimore-i püspök nyilatkozott az egyik lappal. Kijelentette, hogy mindenekelőtt az ellen foglal állást, hogy magasrangú amerikai személyiségek Sztalin dicsőítésére emelnek szót. Egy volt moszkvai amerikai nagykövetség pl. tollal ragadott Sztalin érdekében.

A püspök nyilatkozata és beszéde nagy feltűnést keltett. (MTI)

WASHINGTON ELÉGEDETLEN A JAPÁN VALASZÁL

Newyorkból jelentik: (NTI) A Newyork Daily News washingtoni jelentése szerint Roosevelt teljes egészében ki nem elégtének találta a japán kormány válaszát. A külügyi hivatal különösen azon bosszankodik, hogy a

jegyzék egyáltalán említést sem tesz az Egyesült Államok feltételeit tartalmazó okmányról, valamint amiatt, hogy Kuruszu kijelentette, nem tudja, kormánya külön válaszol-e erre a jegyzékre. (MTI)

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója szerint a német főváros hivatalos körében a japán-amerikai kérdés áll az érdeklődés előterében. Kétségtelen, hogy a japán-amerikai feszültség kiéleződött. A lap megállapítja, hogy Németország úgy fog reagálni Rooseveltnek Törökországgal kapcsolatban tett kezdeményezésére, ahogy a Berlin és Ankara közt megindult diplomáciai tárgyalások alakulnak. (MTI)

Washingtonból jelentik: (NTI) A képviselőház 309 szavazattal öt ellenében megszavazta a Roosevelttel által pótlólag kért 82 milliárd dollárt a fegyverkezésre, valamint a hárlet és kölcsönadási törvény céljaira. A javaslatot most a szövetségi szenátus elé terjesztik. (MTI)

Az Új Nemzedék jelenti: Az ausztráliai kormány székelyhelyét Melbourneba helyezte át, hogy közelebbi figyelése a Csendes-tengeri helyzetet.

Aldja meg az Isten azt az édesanyát aki katonának neveli a fiát

A váradi győlozvaszlóalj ujoncainak ünnepélyes eskütétele

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtt, a Koronázó Ur névnapján tették le az esküt a váradi győlozvaszlóalj legifjabb katonái. Az ünnepélyes eskütétel 11 órakor vette kezdetét a lak tanya udvarán ahol a szépen feldíszített emelvény előtt állottak fel az eskütévő ujoncok századai tisztjeik és aliszjtjeik vezetése alatt.

A zászlóaljparancsnok helyettese 11 órakor érkezett meg elvonult az ujoncok arcvonala előtt, majd az emelvényre lépett és beszédet intézett az ujoncokhoz

— Keltós ünnepet ülünk ma — mondotta, — ma ünnepeljük Koronázó Urunk névünnepét és ma teszünk esküt legfiatalabb ujoncaink. A fiatal katonának legnagyobb példánata az, amikor Istent tanulsággul hívja és esküt tesz. Ez az eskü békeben a fokozott kötelességteljesítést serkenti, háboruban pedig előre visz.

— Ma, amikor háborus idöket élünk, tudnunk kell azt, hogy csak az a nép állhat fenn, amelyik előtt rendíthetetlen az eskü szentsége. Az eskü szent! Az utolsó pillanatig teljesíteni kell. Tartásot meg, legyenek méltók a magyar honvéd névhez. Az ösök szellemei tekintenek rátok ebben a pillanatban. Szálljon az eskü őszintén szívetekből. Hiszem, hogy ez így is lesz.

— Ha az esküt megtartjátok, akkor rátóra is fog válni legfőbb nemzeti célunk: Nagy magyar ország feltámadása!

Ezután az eskütétel következett. A fiatal honvédek erős, határozott hangon mondták el az eskü szavait a zászlóaljsegédtest után. Előbb a magyarok esküdtek fel, majd a román és szlovák ajku honvédek saját anyanyelvükön esküdtek.

Az ezredparancsnok intézett ezután beszédet az ujoncokhoz, románul üdvözölve a román honvédeket és szic

vák nyelven a szlovákokat.

A zászlóalj zenekara a Himnuszot játszotta el, majd az ujoncok díszmenetben vonultak el az ezredparancsnok előtt. Bár mindössze néhány hetes katonák, mégis csak úgy dübörgött a föld kerény lépteik alatt.

Az eskütétel után ünnepi ebéd volt úgy a tisztikar, mint a legénység számára.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utanozák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alaku bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

A tisztikar díszében vitéz Góthly Béla tábornok mondott pohárköszöntőt.

— Ebben az évben ünnepeljük a tatárjárás 700 esztendősi fordulóját. Akkor csak egy kis vár. Esztergom állott ellen a tatároknak. Voltak, akik azt hitték, hogy a történelem megismétli magát s ebben az évben ismét tatárjárás zúdul reánk. Hála Istennek az aggódók tévedtek.

— A szovjet hadsereg ott állt ugyan a Kárpátokban készen arra, hogy újabb szörnyű tatárjárást hozzon reánk, de volt nekünk is egy sziklavárunk: országgyarapító Kormányzónk, aki a honvédség talpraállítással elérte azt, hogy nem tatárjárás következett, hanem megismétlődtek az 1914-es és 15-ös, diadalmas kárpáti győzelmek.

— Ma már túl vagyunk a veszedelmen. Ezt neki köszönhetjük. Azért most, amikor névünnepet üljük, azt kívánjuk, hogy az Isten továbbra is erőben, egészségben tartsa meg számunkra!

Bajor Gizi, Karády, Csontos, Páger és Lehotay világfilmje
A szüz és a gödölye
az APOLLOBAN.

Belvárosi
ÉDES A BOSSZU
Vaszary János, nagyszerű vigjátéka.
Páger Antal, Bilicsy Tivadar, Vaszary Piri, Erdélyi Mici.

CASINO Telefon: 19-48
„MATA HARI”
GRETA GARBO legcsodálatosabb szerepe.
Jön! Hétfőn dec. 8-án jön! **Bercsényi huszárok**

Megalakult a magyar nők politikai pártjának nagyvárad-i tagozata

Nagyvárad. Saját tud. A magyar nők a helygyminiszter szabályszerű engedélye alapján külön, országos jellegű politikai pártot alakítottak melynek az a célja, hogy a nők különleges érdekeit szolgálja. A magyar nők politikai pártjának országos elnöknője, Csillingh Dezsőné Kenyeres Gizi a néhány nappal ezelőtt Nagyváradon járt és megszervezte a helyi tagozatot. Az alakuló gyűlésen a társadalom minden rétegéből megjelent nők dr. Kassay Kálmánt választották meg a nagyvárad-i tagozat elnöknőjének.

Az országos elnöknő a nagyvárad-i „zászlóbotás” alkalmával nyilatkozott a sajtónak a párt célkitűzéséről. Nem céljuk, mondotta, ellentéteket támasztani a nők és a férfiak között, de szerinte, különösen a dolgozó nőknek sok olyan problémája van, amelyek megoldására az önálló női politikai párt megalakítása okvetlenül szükségesnek látszott.

A mi felfogásunk szerint a nők ön-

álló politikai tömörülésére semmi szükség sincsen. Sőt azt hisszük, hogy ez a politikai megmozdulás nem nélkülözi a humoros elemet. A nőknek éppen elég lehetőségük van népjelenti, közművelődési és gazdasági tevékenységre az egyesületek keretein belül, ahol tudomásunk szerint még sok ráérfő nő munkaereje elférne. Ha már most a nők még külön politikai pártot is alakítanak, vezetőséget választanak, szervezkednek és szónokolnak, akkor joggal felmerül a kérdés: mi marad munkaerejükből a családnak?

Azon már rég túl van a politikai élet, hogy a nők különleges érdekeire ne lenne figyelemmel. Ezt a kérdést minden politikai párt beillesztette a programjába. Főlöskégesnek látszik tehát, hogy a nők külön politikai párt keretében igyekezzenek belevetni magukat olyan közéleti küzdelmekbe, amelyek csak éppen nőieseknek nem mondhatók.

Elkészült az önálló kézműiparosok öregségi biztosításáról szóló törvényjavaslat

Budapest, az Új Nemzedék írja: Az önálló kézműiparosok öregségi biztosításáról szóló törvényjavaslatot a kormány elkészítette. Az eddigi tervek szerint az új törvény 1942 július elsején lép életbe. Az öregségi járulékot minden iparos megkapja, aki 65-ik életévét betöltötte és legalább 10 évig fizette a járulékot. Rokkantsági biztosítást. Rokkantsági biztosítást mindenki kap, aki 5 évig fizette a biztosítást.

JÖVŐRE IS ÉRVÉNYBEN MARADNAK A MEGÁLLAPÍTOTT ÁRAK

Budapestről jelentik: A kormány legújabb rendelete kimondja, hogy az 1941-ik évre megállapított legmagasabb és legalacsonyabb gazdasági munkabérek a jövő esztendőben is irányadóak.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj Magyar Lapok-ot

A berettyóújfalui cserkészcsapat 20 éves jubileumi előadása

Berettyóújfaluból jelentik: Szombaton este 8 órakor tartja meg húsz éves jubileumi előadását és azt követőleg a fiatal magyarság zártkörű estélyét, amelyen az ünnepi beszédet dr. Barcsay Károly biharvármegyei t. főügyész a cserkészek ügyvezető elnöke mondja. A műsoron szavaltatok, szindarabok és cserkész-tábortűz jelenetek szerepelnek.

A berettyóújfalui cserkészcsapat 1921-ben alakult. Első parancsnoka Csapó István főigazgató volt, aki nagy hozzáértéssel fejlesztette az újfalui cserkészetet. Balányi Sándor, Barcsay Károly és Salánky Ferenc voltak a cserkészetet. Salánky Sándor, Barcsay ma is fontos parancsnoki posztján áll Salánky Ferenc, akinek a cserkészcsapat igen sokat köszönhet.

Férfikalap különlegességek karácsonyra **Szántay-nál** Bazar épület Színház oldal **Kalap** tisztítás, vasalás gyárilag

X. év. Szombat, 1944. december 6.

Mannerheim tábornagy kiáltványa a finn hadsereghez

Helsinkiből jelentik (NTI): Mannerheim tábornagy, a finn hadsereg főparancsnoka december 6-án, a finn függetlenség ünnepe alkalmával a következő napiparancsol intézte a hadsereghez:

— Ma, önállóságunk 24-ik évfordulóján, haderőnk mint két évvel ezelőtt szemben áll az ellenséggel. Az 1939. évi függetlenségi harc során egyedül kellett feltartóztatnunk kelet-hordáinak nyomását. Csupán ősi hadseregünk páratlan vitézsége őrizett

hogyan milyen sorost szántak népünknek. Az a szilárd elhatározásunk, hogy végsőkig küzdünk, népünk saját akarátán alapul. A mai függetlenségi napon egy olyan védelmi harc áll hadseregünk mögött, amelyet öt hónapon keresztül folytattunk győzelemről-győzelemre. Közben visszahódítottuk az elvesztett Karéliát és lépésről-lépésre közeledünk kitűzött célunkhoz, hazánk önállóságának végleges biztosításához. Egy népnek mindig készen kell állnia hogy meg-

MINDEN KOR MINDENKOR ASPIRIN

Nem mind arany, ami fénylik.

nem minden tableta ASPIRIN-tabletta. Mint a nemesfémek a próba, ezen is rajta van a valódiság jele: a „Bayer”-kereszt.

meg ettől a veszélytől, függetlenségünk elvesztésétől. Ma hadseregünknek nem kell egyedül küzdenie. Oldalunkon küzd ma az óriási keleti ellenség ellen Európa sok népe, mindennek előtt a német nép. 1939-ben őshelyeinken tisztában voltunk azzal,

küzdjön szabadságáért. Politikai önállóságunk rövid tartama alatt népünk már háromszor kényyszerült fegyverekhez nyúlni. A jelenlegi harc országunk függetlenségi harcának folytatása a végleges befejezésig. (MTI)

Han ó lakóházai meglehetősen jó állapotban kerültek a finnek kezére

Helsinkiből jelentik (NTI): A finn hadijelentés szerint Hankó arcvonalának megszállása befejeződött. A városban a lakóházak meglehetősen jó

állapotban vannak. Sok helyen aknákat állapítottak meg. Hankó területén eddig 300 foglyot ejtettünk. A karéliai földszoroson az egész arcvo-

Kapható:
Fülöp Károly
cégnél, Rákóczi-ut 31.

Kapható:
Ferenczy Zsolt és Emödi János
villamossági- műszaki cikkek és rádióüzletében,
Rákóczi-ut 11.

Kapható
Vacsi és Dobribán
rádió és villamossági szaküzletben
Kossuth-u. 7.

Kapható:
Bodor László
rádió és műszaki szaküzletében
Szent László-tér 1.

Kapható:
„Musica” Racz Ernő
cégnél
Rákóczi-ut 11.

nalon tüzéségi és zavaró tűz volt. Tüzéségünk megsemmisített ellenséges erődöket. (MTI)

KOMMUNISTA IZGATÁS FOLYIK AZ AMERIKAI HADSEREGBEN

Washingtonból jelentik: (NTI) Az amerikaellenes üzelmek kivizsgálási-

ORION RÁDIO

Nagy szelektivitású, páratlan érzékenységgű, csekély áramfogyasztású kisszuper az ORION 244-es.

1893 nyarán látogatott el másodízben hozzánk Kneipp. Az egykorú újságok sokat írtak látogatásáról; ezekben sok olyan érdekes feljegyzést találunk, melyek a közönséget ma is nagyon érdeklik és figyelműkölük.

NAGY ESEMÉNY VOLT

az az előadás, melyet Kneipp 1893. június 13-án a Margitszigeten tartott. Budapestről és egész Magyarországról rengetegen gyűltek össze, hogy meghallgassák. Egyszerű polgárok, katonatisztek, előkelőségek. A felső vendéglő nagyterme kicsinek bizonyult, akkora volt az érdeklődők tömege. S beszéde végén szünni nem akaró ünnepléssel köszönték meg neki azt, amit mondott és amit az emberiségnek adott; azt a jó tanítást, hogy mindenben tartsunk mértéket, éljünk természetszerűen és együnk-igyunk észszerűen.

Sok régi bölcsességet elevenített fel előadásában Kneipp, de sok új tanítást is fűzött azokhoz. S később, mint munkás életének és fáradhatatlan tevékenységének koronáját, adta nekünk pompás felfedezését, a Kneipp malátakávé -t. Azt, amelynek minden kávézó asztalon oit a helye. Mint a természetes életmódhoz segítő egyik kiváló eszköznek, mert a

Kneipp malátakávé,

az a malátakávé, melyet maga Kneipp adott nekünk.

**Egésze csak
Bátran!**

*hiszen megtakarítja
saját árát*

**a TUNGSRAM
KRYPTON!**

Miért „fekete” a Fekete-tenger?

Irtai Széll Sándor dr

Napjainkban a hidijelentésekben igen sűrűn szereplő Fekete-tenger nevével kapcsolatban felvetették napilapjaink a kérdést, hogy miért nevezik feketének a Fekete-tengert. És vizsgálódásuk során — a külföldi lapokhoz hasonlóan — arra a megállapításra jutunk, hogy a jelzőnek nincsen magyarzata.

Valóban ha külföldi szemszögből nézzük a kérdést és ha külföldi lexikonok, külföldi szemlélet alapján akarjuk a titkok nyitját megfejteni, sehol sem kapunk elfogadható magyarázatot.

A magyar őstörténettel kapcsolatos történelmünk azonban pontosan elvezet bennünket az elnevezés magyarázatához.

A kínai krónikák már az ázsiai hunokról is feljegyezték, hogy kozmikus fogalmait színekkel jelezték. Sőt hadjárataik alkalmával hadaikat is színekkel jelölték és az egyes hadakat a színek szerint állították fel északon, délen, keleten és nyugaton. Általában a szín már a hunoknál is, mint megkülönböztető jelző szerepel. Ezért vannak fehér hunok és fekete hunok. Itt a fehér és fekete jelzőnek — mint egyes történelmszövegek erőszakolt magyarázatában néha olvashatjuk — természetesen semmi összefüggése sincsen a bőr színével.

A színekkel való égtáj-jelzést a nagy-turáni, vagy — így is nevezhetjük — nagy származék tórságban élő népek is

átvették a hunoktól. Ma is ismerjük részben még a Kara-Kum (fekete kun), Sár-Kum (fehér kun) és Kyzyl-Kum (vörös kun) országrész elnevezéseket, amelyek természetesen csak ezeknek a kun törzseknek az egykori földrajzi elhelyezkedésére és nem pedig a bőrük színére vonatkozik. Hasonló logikával alappal bírnak a Fehér-Oroszország, Vörös-Oroszország és Fekete-Oroszország elnevezések is. Ennek a hatalmas turáni térségnek északi részén fekszik a Fehér (vagyis északi) Tenger déli részén pedig a Fekete (vagyis déli) Tenger.

A színeknek ilyen égtájak jelzésül való használata természetesen még a honfoglaló magyarságnál is megtaláljuk. Honfoglaló őseink a hunokhoz hasonlóan szintén színekkel különböztették meg egymástól hadaikat és meghatározott rendszer szerint állították fel a színekkel megkülönböztetett hadaikat. Északon a fehér, délen a fekete, nyugaton a vörös és keleten a kék vagy sötét színű lovak, lófarokok vagy zászlók kerültek elhelyezésre.

Ugy a lebediai (az Azóvi Tenger vidéke), mint pedig az etelközi (a mai Moldova, Bessarabia és Nyugat-Ukrajna) őshazájában a törzsek, illetve az ezeknek megfelelő hadak színeik szerint helyezkedtek el. Az Árpád illetve Álmos vezérlete alatt álló hadaknál északon találjuk, míg a legfontosabb és legelőkelőbb törzseket, hadakat Előd, majd pedig Tétény (Anonymus-

nál Tuhutum) honfoglaló hadnagy vezérlete alatt a déli részekben találjuk. Ezért van az, — amit több krónika megörökített — hogy amíg a honfoglaló magyarság északi része a Vereczkei hágón át jött a haza földjére, a Tétény vezérlete alatt álló legelőkelőbb Nyék és rokon törzsek a déli (Gyimes, Ojtozi, Tömösi illetve a Szörényi) szorosoknál jöttek be és vonultak fel a Maros mentén Erdély, illetve Magyarország területére. Ez utóbbiakat évszázadokig fekete magyaroknak nevezték. Még ugyanakkor a Megyer vagy Magyar törzs népét fehér magyaroknak. A fehér, illetve fekete jelző természetesen itten sincsen semmiféle összefüggésben a honfoglaló magyarság bőré-

nek színével. Az Árpád nemzetség bírtokait is a fehér névvel jelölték. Fehérvármegye területén igen gyakran szereplő Sár név ennek a színnek bulgaroturk nyelven való megnevezése és nem a magyar sárral van összefüggésben. Innen ered a fehér-fekete Körös, fehér-fekete Tisza elnevezés is.

A honfoglaló magyarság 906-ban északi irányba került az etelközi kunokkal, kiket akkor legyőztek és az Al-Dunánál az Olt mentén telepítették le az ország határát pedig Szörénytől az Oltig terjesztették ki. A területen ekkor FeketeMagyarország néven új ország alakult, amelynek örökös fejedelmévé Tétény vezért választották.

**Lelkesedéssel ünnepelte
meg Nagyvárad Kormányzó
Urunk névnapját**

Nagyvárad. Saját tud. Kormányzó Urunk névnapját lelkesedéssel és bensőségesen ünnepli meg Nagyvárad népe. A házak zászlódszót állították, a hivatalokban szünetelt a munka s reggel a templomokban hálaadó istentiszteleteken vettek részt a város, a megye, a hadsereg vezetői és a közönség valamennyi templomot zsufoltság megtöltötte.

A római katolikus Székesegyházban Fiedler István püspök mondotta az ünnepi nagymisét.

A Miklós-napi ünnepségeket pénteken este a levente ifjak zenés, fáklyás felvonulása vezette be. Amerre az ifjak diszszáda vonult végig a városban zenés fáklyásmenethet, a Kormányzó Urat éltette s amerre csak elvonultak, velük eljenzett, könnyes meghatódottsággal velük ünnepelt az egész város. A pattogó induló hangjára lépkedő diszszád eszébe juttatta a városnak azt a feledhetetlen pillanatot, amikor honvédei élén, fehér lován bevonulva, kétévtizedes rabságból váltotta meg a Legfőbb Hadúr Nagyváradot.

Szombaton reggel zenés ebresztő

volt, majd megkezdődtek a templomi és iskolai ünnepségek.

A nagyváradai római katolikus és református ifjuság együttes ünnepséget rendez a Kormányzó Ur névnapja alkalmából szombaton délután 5 órai kezdettel a Magyar Házban. A megnyitó beszédet dr Szabó Lajos református lelkész mondja, az ünnepi beszédet Kovács Győző főgimnáziumi tanár tartja a záróbeszédet pedig Csikós Ferenc római katolikus lelkész mondja. Közreműködik a Szent József-lelpei római katolikus énekkar és a Sztaray énekkar is. Szavaltatok és énekszámok egészítik ki az ünnepi műsort. Belépődíj nincs, de a műsormegváltást jótékony célra fordítják.

A nagyváradai Árpád Lovász Egyesület műsorral egybekötött disztáborozást rendez szombaton este 8 órakor a Tűzharcos székházban.

Az iskolák is kivesszük részüket Miklós-nap megünnepléséből. Minden iskolában előadásaokat tartottak, amelyekben Kormányzó Urunkat ünnepelték.

DECEMBER 14-ÉTŐL

csupán pár nap választ el bennünket, attól a nagyszerűnek ígérkező kulturális eseménytől, amelyet a nagyváradai nyomdászszeg Gutenberg Dalköre rendez a Református Kulturpalota dísztermében vasárnap délután 5 órai kezdettel. Bár a történelmi idők vihara e dalkör felett sem vonult el nyomtalanul, de ebből a viharból kilicrülve, megacélosodott akaratú újra sikra szállt a magyar dalkultúra szolgálatában, hogy ezen keresztül szolgálja azt a célt, amit megalakulásakor maga elé tűzött: az arra rászorultak megsegítését. A dalkör az estély tiszta jövedelmének 50 százalékát a Magyar Vöröskereszt céljaira ajánlotta fel, ezzel mindegy igazolván azt a tény, hogy mint a multban, úgy a jelenben is, mindenkor készen áll nemesebb célok érdekében. A szebbnél-szebb magyar dalok precíz előadására garancia Kovács Győző karnagy személye, aki fáradságot nem ismerve, fiatalos tüzzel igyekszik, hogy az együttes tudása legjavát adja. Az ujjonnan zászlót bontó nagyváradai Gutenberg Dalkör ismét pó-

diumra lép, hogy edesen zengő magyar dallal üdvözölje rég nem látott ismerősét, városunk dalszerető közönségét. Azt a közönséget, amely jóbánvrosszban híven kiartott mellette. Minden remény megvan arra, hogy a dalkör nemess törekvése a nagyközönség megértő támogatásával fog találkozni és teljes siker jegyében fog lezárani a gondosan összeállított műsorral dalestély.

Létrejött a határforgalmi egyezmény Svájc és Olaszország között

Bernből jelenti a svájci távirati iroda: A Nemzeti Tanács pénleken előli egyhanguan hozzájárult a Svájc és Olaszország között a határforgalomra létrejött egyezményhez. (MTI)

Ankarából jelenti a NTL: Pénteken pótegyezményt írtak alá a június hó 10-én kötött török-német egyezményhez. (MTI)

Dr. GÉRESY LÉBER JÁNOS:

POLITIKAI SZEMLE

Az a nagyszalású diplomáciai csata, mely több mint egy félszázad óta folyik már Amerika és Japán között, — sem jelentőségben, sem elszántságban, sem izgalmak tekintetében nem marad el azon ütközetek mögött, melyeket más népek, másfajta harcstereneken lankokkal és repülőgépekkel, karóval és puskával vívnak egymás ellen ugyanezen idő óta. Tokio és Washington ugyanugy ellenfélként állanak szemben egymással, mint Berlin és Moszkva. Ugyanugy elentéses a világhatalmuk, egymás ellen török a politikai és gazdasági érdekeik, — mint azoké, akikben ez az ellentét már kibörtant s véres harcok során keresi a megoldást, a kiegyenlítődést: egyik halálával és a másik életével eszmei síkon; mind a két fél békés meggyezésével, aránylagos megelégedésével gazdasági vonatkozásaiban.

Látszólag Amerika bírja jobban ezt a diplomáciai küzdelmet. Ő az erősebb, ő a fölényesebb. Gyakran mond olyankor, gyakran végez olyan sakkhúzásokat, melyek alig-alig egyeztetheők össze két egyenrangúnak ismert és elismert fél tárgyalási modorával. Japán tudja, látja, sőt érzi ezt. És túri. Túri azzal a szívóssággal, azzal a pávatlan önfegyelmézettséggel, mely legfőképp a keleti népek sajátja. De csak egy ideig. Csak addig, amíg ez a Csendes Océán nyugalmának megmenítése, saját jól felfogott érdekeinek megóvása érdekében nemzeti becsületének sérelme nélkül megteheti. Mihélt egy a három közül végzetes veszedelembé kerül, melyből már diplomáciai levélváltásokkal kimenteni nem lehet, — Japán tudni fog másképpen is tárgyalni Amerikával.

Mert igaz az, hogy Amerika a jelen pillanatban erősebbnek, nyugodtabbnak, fölényesebbnek látszik: ez az erő azonban túlnyomórészt nyugodt energia; ez a nyugalom talán a lelkiismeretlenség tompultsága s ez a fölény a hamiskarítás helyenképpen, a hazárd játékos minden kockára vetése azzal szemben, akinek ereje: dinamikus lendület: nyugtalansága: lelkiismeret gond, hogy olyat ne tegyen, mellyel vétené az emberiség élete, kulturájá és civilizációjá ellen s néha alázatosan: tetsző türelme: a mindenre elszánt ember várakozása arra az időre, amikor kevés kockázattal, kevés kárral mindent megnyerhet.

Még nem zárultak le: nem szakadtak meg és nem fejeződtek be azok a tárgyalások, melyeket Kurusu, Japán külön megbízott és Nomura, Japán washingtoni nagykövete folytatnak Amerika elnökével s más vezető férfival. A jelen tehát zavaros és a jövő ismeretlen. A feszültség óriási. Bármelyik pillanatban kibörtanhat

Lehet, hogy mind a kettő bírná; lehet, hogy egyik sem. A különbség csak az, hogy míg Japán mindent elkövet, hogy ezt a kibörtanást megakadályozza, Amerika egyetlen lépést sem tesz ebben az irányban... És ezen a lépésen múlik a Csendes Océán és Távol-Kelet nyugalma... A felelősség tehát — akármu is történik — Amerikáé.

Pelain és Göring találkozója — de Brinon nagykövét nyilatkozata szerint — két olyan férfúnak megbeszélése volt, minden hivatalos jelleg és forma nélkül — akik kölcsönösen katonának tekintik egymást. Más szóval ez annyit jelentene, hogy a megbeszélésen elsősorban katonai ügyek jöttek szóba. Ami valószínű is, hiszen a bolsevista veszély, az angol tengerzár s Amerika hadbákszüldése egyformán érdekli mind a két országot. Egyformán érdekli Franciaországnak is, hogy önkéntesei az orosz harcstereneken győzelmesen haladjanak előre; flottaelegységét s kereskedelmi hajóit Anglia meg ne támadhassa s el ne kobozhassa nyílt tengeri vizeken és hogy Amerika ki ne költessen, meg ne telepedhessen azokon a gyarmatokon, melyek eddig is és jelenleg is még Franciaország tulajdonát képezik.

De mást is jelenthettek de Brinon nagykövét szavai. Jelenthették jelesen azt, hogy két kalca: két őszinte, egyenes ember találkozott St. Florentia-Virginny-ben. Akik becsülik egymást s egyformán szeretik hazájukat. Akik nem kertetnek, ha beszélni kell, mint ahogyan nem beszéltek, ha cselekedni kellett.

Németország és Franciaország útjai egybeesnek az új Európában. Ez a helyzetet mind többen ismerik fel és ismerik el Vichyben is. Az van csak hátra, hogy ezen az uton együtt is haladjanak. Nem volna tehát nagy csoda, ha rövidesen azt hallanánk, hogy Franciaország erősebben is állást foglal Anglia kalózkodása s Amerika fenyegetődése ellen s katonai lépésekre is el tudja szánni magát a saját érdeke s az új Európa rendjének és nyugalmának védelmében.

Annai várost, olyan óriási területet foglaltak már el a németek, hogy újabb alig szentelünk figyelmet egy-egy újabb város birtokhavételének. Az orosz háborút már mindenki befejezettnek tekinti. Rostov eleste ezért nem volt szenzáció. Pedig ez a város több figyelmet érdemelt. Nemcsak azért, mert kulcsváros a Kaukázus felé, hanem azért is, mert Oroszország legnagyobb s legfontosabb ipargazdasági városai közé tartozik. Száznál több áruvaktár keretezi a hatalmas

Magyarországon eredetű minőségben készül

külföldi végül végig. Két nagy hajógyár és javító műhely, két elevátor a gabonaművek elrakározására, öt óriási dokk és sok más egyéb berendezés szolgálja a kereskedelmi és hadászati célokat. Van ezeken felül Rostovban egy hadirepülőgépgyár, egy harcikarcsi és páncélkocsigyár, feltüntetnél több tüzérségi, puszkapor- és robbanószer-gyár, mely utóbbiakban aknákat, bombákat és kézi gránátokat is állítanak elő. Ipari üzemei közül legfontosabbak a következők: két hatalmas mezőgazdasági gépgyár, egy vagon- és egy vasúti mozdony-gyár, egy motorkerékpár-gyár, több hegesztő-műhely és vasöntőde. A rostovi dohánny-gyár legelső és legnagyobb Oroszországban. Ugyanílyen nagyok és gazdaságilag ugyanígy fontosak a malmok, térszlagyarak, szeszjövő-telepek, konzervgyárak, textil- és bőrgyárak és faipari telepek, — melyek külön-külön és együttvéve is olyan óriási gazdasági erőt jelentenek, amelyeknek elvesztése a szovjet számára tetemes meggyengülést, megszerzésük Németország számára egyelőre fel sem mérhető előnyt jelent.

Megpróbálták az angolok partraszállni Normandiában. Nem tudjuk mennyire vették komolyan ezt a kísérletet; de az eredmény azt mutatja, hogy vállalkozásuk teljesen sikertelen maradt. Félőrára se tudták megvetni a lábukat a kontinensen. Lehet, hogy nem is akarták. Hiszen jól tudták maguk is, hogy minél messzebbre mennek s minél többen vannak, annál nehezebb lesz a menekülés. Már pedig ők erre is előre elkészültek. Legvalószínűbb tehát, hogy a normandiai kaland semmi más célt nem

akart szolgálni, mint görögtűzet gyújtani Moszkva számára. Lássátok, ime és rakuljatok...! Ez se igen sikerült, mert mire ez a szegényes görögtűz igazában kigyulladhatott volna — a németek már el is oltották.

Milyen szomorú, tragikus vég...! Mölders ezredes, a német légi haderő 28 éves hőse, 115 légi győzelem világrekordere, nem a harcsteren, nem légi ütközet tüzeiben, hanem egy békesnek mondható szolgálati repülés közben zuhant le s halt hősi halált Berlin felé való útjában. Senki se gondolhatott erre: nehéz volt elhinni a fájdalmas valóságot. Pedig érthető, bár rendkívüli jelkép nyilatkozott meg benne. Mölders ezredes sokkal nagyobb, sokkal féltelmetesebb volt annál, semhogy öt emberi ellenfél győzhette volna le. Mölders ezredes emberen-felüli hatalom: a halál maga győzte le...!

Ugyanez a sors érte pár nappal előbb Udet vezérőrnagyot s a német repülésügyi szolgálat szemfényét. A hős katonát s a nagyszerű szervezőt egyszemélyben. Aki szintén nem a csatáson, hanem bombavizsgálat közben esett el a szolgálat és becsületese munkateljesítés százszor szent mezején. A bomba firtobbant s halálra sebezte a legendás híru vezérőrnagyot.

Möldersnek Udet volt a mintaképe, katonabálványa. Mintázta őt az életben — követte őt a halálban is...

Ocska kalapját ujjá alakítja TOBIAS Hlatky Endre-utca 16.

Karácsonyra legelőnyösebb beszerzési forrás

Kovács Sándor Jó minőség! Szabott ár! Megbízható áru!

divatáru üzlete, Rákóczi ut 25 szám

Női- és férfi szövetek

Mosó vászon, bélés árak Selyemkülönlegességek

Országos önállósítási alapból létesült.

Oláh György: ALKOTÓK FÖLSZABADULÁSA

— Az új német művészet műhelyeiben —

Az „Egyedül Vagyunk” egyik legutóbbi számából vesszük Oláh György képviselőnek ezt a pompás írását, amely a mai német művészetről és építészetéről tett megállapításain keresztül a magyar lélekhez, a magyar alkotó élni akarásához szól. (Szerk.)

Berlin, november hó.

Míg künn a keleti arcvonalon tízmilliók csatája folyik, itt a Grünewald legfrissebben vágott sétányán, Berlin legújabb utcáskájának végén vadonatúj hatalmas műteremben már a győzelem emlékművet faragják. Száz méter magas diadalkapu domborműveit, kétszáz méternél hosszabb reliefsorozatát csupa gigantikus kétemeles alakokkal. El sem készült még ez a műterem egészen rögtönzött fénydörong kerítéssel fényesen adotta át Hitler saját ajándékként nagy szobrászának, Brekernek. Itt csak fele-nagyságban készülnek a minták. A kétszeres-háromszoros életnagyságú gipszóriásokat aztán különleges kocsikkal szállítják át a közeli Herberstrasse még nagyobb műtermébe. Ott történik a végső felnagyítás, a gránitba faragott gigantus tenyerében ott már kényelmesen elhelyezkednek, ha valamilyen szerkezettel föl tudnánk kapaszkodni hozzájuk.

A régi császári Németország is vágyott a mamutméretek után. A müncheni Bavaria-szobor feje szabályszerű toronyszoba, ahova a dómtornyok garádjaisával vetekedő csigalépcsőn jutsz fel, a koblenzi Rajnaszögletben álló császárszobor bronzlovának magasraemelt első patája alól a legnagyobb esőben, harmadmagaddal szárazról nézheted a túlpárti citadellán felszertegő tüzijátékok. Csakhogy a Vilmosok korában épült monstrumoknál csak a felhasznált bronzmég kőanyag iszonyú tömege nyugozott le, itt azonban a mű közvetlen közelében, minden látvány nélkül is minden vonalból és formából zene, könnyed és hatálanul letisztult elvont Mozart-melódikák szólnak feléd. Phidias óta nem hasadt a forma a véso alatt ilyen végtelen ritmikusan. Bámulva kérdező önmagadtól: honnan veszi a harmadik birodalom két legbravurosabb vésoje a Brekeré és a Thoraké ezt a végtelen könnyedséget, ezt a Brekernél sokszor szinte már túlságosan csengő, az idealizált szépségektől szinte édes, görög kifejezőtől, görög világosságot és beszélőképességet? Hogy kerül ide a néhez vonalak, a plump formák a ködös plasztikai púthoz hazájába ennyi hellén derű?

Mintha a nagy lehetőségek föltartásával a fajta lényege is megváltozott volna. A mélységekkel kuzkódó, komoly, szemérmes punitán Scheibe után, a legyszerűbb formába annyi energiát és annyi szellemi tartalmat gyűró Kolbe után, Klimsch után, az ötven-hatvan esztendő akadémiái mesterek után, mintha szinte túlságos gazdagsággal csordulna meg a bőségszaru egyszerre. Mintha annyi tartalmas, egyszerű vergődés után szinte túlságos könnyedséggel jutna hozzá a német szobrászat a véso célhoz, a véso ideálhoz, a görög idealizmus formanyelvéhez.

A dolog leglényegét kereső komoly nagyszerű félmondatok, hallgatag kuzkódások és dudarások után egyszerre olyan dallamosan, folyékonyan

annyi bravuros zenei kifejező erővel kezd beszélni, hogy az ember megriad és gyanakszik. Köppen mondta egyszer: a német tudományok minden gyanús, ami nem nehekes és homályos, hanem nagyon is érthető. Breker kígyót szagató gladiatorai, székellő paripák hátán merész mozdulatokat végző phidiasi harcosaktjai előtt is valahogy ilyen gyanakodással állunk meg a császári korszak emlékek imperializmusa és az utána következő komoly tépelődő intellektuális szobrászat után. A „Bajársak” merészhomlokú hősei, a „Bosszúálló” és „Harc” remek akrobatá-mozdulatai, az „Elhívás” formáinak átszellemült szépsége szinte felriasztják bennünk a kérdést: hol itt a német képzőművészet örök tragikumai, a nehezkességgel való örökös vívódás a nyers, naiv szegletesség? Hova párolgott el, így egy napról másnapra, a teuton monumentálisra annyira jellemző komorság, merevség, esetlenség? Hogy szabadult fel Hitler szobrászaiban egyszerre ennyi könnyed díszítő erő, miközben a nagy hősi méretek szeretete mit sem változott?

Vajjon egy nagy, rendkívül korszak lehetőségei ennyire fel tudják szabadítani a tehetséget régi gátlásaitól és a megkötőfűzésektől?

Eppen ezen tűnődöm, mikor egyik berlini barátom lelkesedve meséli. Látnád itt kérlek, egy-egy nevesebb tábornagy főhadiszállását és egész napi tevékenységét a fronton. Akikhez engem beosztottak, ma a leghíresebbek egyike, de né képzélj valami igazolmányos, izzadt, őrző munkát. Az egyik hadsereget vezető tábornagy künn a messzi orosz pusztákon felültött főhadiszállásán is ugyanazt a pompás, higgadt, beosztott, gépiesen pontos napirendet tartja be, mint odahaza a főparancsnoksági irodákban. Reggel ugyanabban az órában lovagol, ugyanúgy átnézi a hazai újságokat reggeli közben, délutáni lovaglása után még könyvolvasásra is ráér.

Elete most talán még jobban bizonyítja Kant tetteit, hogy a rend felszabadítja a gondolatot. Vonulás közben is olyan nagy körötte a szervezetség, hogy apró izalmak, részletekérdések, napi hiábavalóságok hozzá soha fel nem érnek. Rendszerint huszont vagy ötven kábelvonal áll rendelkezésére, de a hívást és társulást is tábornokok végzik körötte, mindent leszűrve, készen adnak a kezébe. Gyorsíró világbajnokokat egyetemi tanárokat osztottak be mellette, hogy soha egyetlen gondolatát ne kelljen kézzel leírni. Hatalmas térképrajzolóiroda, automatikus számológépek, fotometriai műhelyek szállítják neki félóránként a helyzet végösszegezését, egyezményes jelekkel leegyszerűsítve, hogy ő valóban úgy tekintheti át minden pillanatban csapatai állását, ahogy annak idején Hannibál nézte egy-egy magaslatról közvetlen felülről az egész harc befolyását.

— Valóban, mint a nagy művész a műtermében, úgy dolgozik délelőtt és délután sokszor csak két-három órát. Komponál, mint az igazi alkotók, hiszen minden korlátlanul rendelkezésére áll és tudja, minden gombnyo-

masát, minden térképre berajzolt ceruzavonását százszáz hű és pontos kivitelezése követi. „A német katonának semmi sem lehetetlen” hirdetik a berlini villamosokon, üzletekben, hivatalokban kiakasztott falitáblák. Valóban ez a minden képzeletet felülmúló összmunka, millióknak ez a minden gátlást ledöntő rendelkezésszerűsége teszi minden gondolatát, minden ceruzavonását a legnagyobb művészi alkotás. Ahogy Brekerék és Thorakék nehéz milliókat érő állami műtermekben, ha kell több száz segéderővel, különvonaton érkező nemeskövel, külön emelőszervezetekkel, az állami apparátus korlátlan anyagi és szellemi támogatásával olyan könnyen és végtelen skálára tágitva valósítják meg eszméiket, annyi felszabadult könnyedséggel alkothat ő is egy különvonat fülkéjében, vagy egy szűk barakk-szobában és alkotásai végtelen vetületekben milliók tömegek, országokat kitevő terek méreteiben válnak valósággá. Még a nyugati és a keleti hadjáratok közötti eltérés is csak olyan lehet számára mint mikor Thoraknak vagy Brekernek mélyülő vagy agyag helyett kemény és rosszul hasadó gránitba kell faragni. A szerszámok az eszközök, a pompásan képzett munkások serege éppen oly korlátlanul rendelkezésére állnak az egyikhez mint a másikhoz. Sőt az utóbbi a nehezebb feladat talán jobban bíztatja alkotóképességét és becsúgyát.

Berlin újjáépítésének helyettes vezetője, Wolters mérnök éppen Pestre készül, amikor az egykori porosz Művészeti Akadémia remek tanástermében elfogjuk őt. Harmincvolc esztendő fiatalaságtól sugárzó férfi, de így is két teljes esztendővel idősebb az újjáépítést felhatalommal irányító főnökénél, a feltehetően Speer professornál. — Igen öreg urak székeitek azelőtt ebben a palotában — magyarázza mosolyogva — Minek az nekik szegényeknek? Mi legalább jól kihasználjuk. Látja kérem azokat a műtermeket, amelveket mi todtunk már hozzá. Azok már a kancellária kertjére nyílnak. Ha a Führer a külpolitikai vagy politikai munkában elfárad, sokszor éjszaka is becsenget hozzánk, bejön Speer professzor a lejárta és sokszor éjjel együtt terveznek. Épületeket, utcákat. Ez az ő pihenése.

Közben ceruzát vesz elő Wolters mérnök és egy árjegyzék hátlapjára néhány vonással odavázolja a sokmilliárdos átépítés tervét, az északi-déli és kelet-nyugati tengely sugárútjainak gigantikus vízióját, mintha valami kis irka-firka volna. Akkor városrészeket, pályaudvarokat törül el a föld színéről egyetlen kriksz-krakszszal mint Miskolc vagy Pécs egész területe. Az ókor legnagyobb urai óta, a római császárok világra szóló városrendezése óta nem volt példa arra, amit ő olyan egyszerűen magyaráz el, mint egy elemiskolai feladványt. És hol veszik önk a pénzt hozzá, honnan megszűnt a százmilliókat? Ó, kérem, az ilyesmi ná-

lunk csak szervezés kérdése. Ahogy munkaerők milliója áll rendelkezésre, ott a nyersanyagot is elő lehet teremteni. Lehet-e a pénz az alkotás akadálya, ha munkaerő és a nyersanyag szervezeten készen áll? Látja, kérem, itt ezt a kis foltot, ez lesz az a Néposarnok, legalább tízszerese a mai birodalmi parlament épületének, három utca házsorait letisztítottuk már hozzá, a Führer azt mondja, ne ijedjünk semmiféle lenetőségtől, ne olyan ritka korban élünk, amikor minden korlátot le lehet döntenünk alkotásaink előtt...

A magyar történelemben is voltak korszakok, amikor a szárnyasággal, megszorult, lázongó mindig elkeseredésre hajló magyar géniusz előtt egyszerre megnyitlak a lehetőségek. Nem egészen véletlen az, hogy a múlt század derekán a magyar égi Kölcseytől, Vörösmartytól, Petőfitől, Aranyon, Jókain, Keményen, Széchenyin, Kossuthon, Deákon, Madáchon át Munkácsyig és Zichy Mihályig olyan csodálatos csillagtengerben tűndökölt. Ha kisebb keretek között de ugyanúgy megnyitlak akkor a nemzet lelke minden nagyság és szépség előtt. Kisebb arányokban ugyanaz a fogékonyság vett körül minden hősi szándékot, minden igazi alkotóerőt. Hogy Görgei Artur harmincéves korában minden előiskola nélkül, korának egyik legnagyobb stratégijává tudott válni, abban éppen úgy részven az ezer lehetőség számára megnyitlak izzó légtörnek, mint ahogy ugyanez a képzelőerővel, hittel, áldozatkészséggel tele légtör tette lehetővé, hogy egyik nagyszalonitai földművelő parasztház gyermekéből, sáros alföldi kisvárosok világában Shakespeare drámaiságával, a skót balladák sejtelmes hangulatával telt nagy nemzeti költő lehessen.

Minden igazi újjászületés első feltétele: új nagy lehetőségek nyitni az alkotók előtt. Kisvonalúság, fábaszorult féregkritika, irigykedés, gáncs helyett felszabadítani minden makacs elötélet, minden kiesingyes aggodalmaskodás, minden öreges bizalmatlanság bélyegjéről. Semmit se sajnáljon a társadalom a magyar tehetségtől.

„Nálunk ez nem lehet”, „A mi viszonyaink nem felelnek meg hozzá”, „Hová gondolsz kérlek éppen nálunk?” Szünjenek meg már egyszer ezek a jelmondatok. Mintha egy tizenhárom millió tömeg sokszor nem nyújthatna majd ugyanolyan lehetőségeket, mint akár egy nyolcvanmillió. Mintha itt nem volna ifjúság, hű, intelligencia, képzelőerő, színi, ugyanolyan mértékben, mint másutt. A germánóság 1800 óta él Középeurópában, több mint ezeréve városlakó, mégsem tartja magát elöregedett népek. Akkor uralkodni akar egy térségen, az minden képessége határfokát sokszorozza meg. Ezer évig a miénk volt a hegemonia a Duna-völgyén, ha még egy ezredévig meg akarjuk tartani, akkor nekünk is ki kell tánni a legmerészebb lehetőségek kapuját minden magyar alkotóerő előtt. Nekik kell megszervezni a magyar életet, nem a jó felépítés, a születés, a jó társasági összeköttetés előjogán helytelenkedő uraknak. Ezt jegyzem fel Brekerék és Woltersék műtermének kapujában a német marsalokról szóló elbeszélések között.

„Bafiso”

Telefon: 17-76.
Szilágyi Dezső-u. 3.

Hardtmuth rendszerű cserépkályhával 40-50% fűtőanyag megtakarítás. Szerelés, átrakás, javítás. Figusch I. József keramikus mérnök.

Finnország és Románia is hadiállapotba került Angliával

Több ellenséges támadást hiúsítottak meg a németek a keleti arcvonal déli szakaszán. Szibériában éhínség és járvány dühög

Zürichből jelentik: (B. T.) Londoni jelentés szerint Nagybritannia jegyzéket intézett Finnországhoz, amelyre legkésőbb péntek estig várták a választ. A válasz eddig még nem érkezett meg.

Bukarestből jelentik: (NTI.) A román kormány átnyújtotta az Észak-amerikai Egyesült Államok ügyvivőjének Románia válaszáat a december elsején átnyújtott angol ultimátumra. A román kormány válaszában visszatartja a brit kormánynak azt a kívánságát, hogy szüntesse be a bolsevizmus elleni háborúban való részvételét. A jegyzékkel kapcsolatban nyilatkozat nem várható. (MTI.)

BRIT PÁNCÉLOS GYŰLEKEZÉSEKET UGRASZTOTTAK SZÉT ÉSZAKAFRIKÁBAN A NÉMET-OLASZ ZUHÁNÓBOMBÁZÓK

Berlinből jelentik: A Führer főhadiszállásáról közlik a NTI-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: A keleti arcvonal déli szakaszán meghiúsítottuk az ellenséges támadásait. Leningrád hadifontosságú céljainak ágyúzása közben erős robbanásokat és tüzeket figyeltünk meg. A szovjet csapatoknak Hankóhól történt elmenekülése közben a Stalin szállítóhajó mellett több szovjet hajó aknára futott. Egy 3.000 tonnás egy hétszáz tonnás és egy szovjet gyorsaságú elcsúszott. A légiereő eredményesen támadta Moszkvát és Leningrádot. — Észak-Afrikában német és olasz zuhánóbombázók alakulatai a marmaricai sivatag szélén szétugrasztottak brit páncélos gyülekezéseket. Repülőink bombatalálatokat értek el Sidi el Barrani és Marsa Matruh térségében fekvő ellenséges repülőtereken és utánpótlási vonalakon. Német vadászok légi harcban hét ellenséges gépet lelőttek. Egy német tengerelvtűzű Gyraeika partja előtt megrongált egy brit torpedórombolót. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A hadi-jelentés kiegészítéseként közlik: A szovjet csapatok ellentámadásait visszavertük. Ha a Szovjet bizonyos területi nyereséget vél valahol elérni, akkor valójában a mozgékony német hadvezetessel áll szemben és ilyenkor az ellenség alkalmat szolgáltat a légiereőnk sikeres támadások végrehaj-

tására. — Észak-Afrikában a három fegyvernem együttműködése az alapja a harcoknak. (MTI.)

TÖBB BOMBATALALAT ÉRT EGY MOSZKVAI PÁLYAUDVART

Rómából jelentik: (Stefani.) A Piccolo ankarai tudósítója szerint Szibéria középső részeiben borzasztó napok uralkodnak. A lakosság az éhség és a különböző járványok martaléka. Rohamosan terjednek a különböző betegségek. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Német harci gépek a péntekre virradó éjjel támadást intéztek Moszkva hadifontosságú célpontjai ellen. Meg lehetett figyelni, hogy egy pályaudvart több bomba eltalált. (MTI.)

Berlinből jelentik: Mint a Német

Korona filmszínházban szombattól premier
A „Zsákutca“ híres ifjai
A fiatal ördögök
Egy csapat gazdátlan fiú, akikben az ifjú óriások ereje, vad csikók gyorsasága és ördögök leleményessége lakozik.
Izgalmas. Fordulatos. Kacagató. Küzdelmes.
Szombat, vasárnapi előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtti matiné. Legújabb híradó.
Afrika hőse
Színes pótkép.

Távirati Irodának katonai részről jelentik, az angoloknak a La Manche csatorna vidéke felé való berapítási kísérleteit sikeresen elhárították. MTI

ÚJ ARCVONAL FELALLÍTÁSÁT TERVEZI CUNNINGHAM TÁBORNOK

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 551 közleménye: A marmaricai sivatagban tüzérségünk élénk tevékenységet fejtett ki a tobruki erőművek és a gépesített osztagok ellen. Sollum arcvonalán tüzérségi harcok folytak. A uegyedikére virradó éjjel ellenséges gépek felgyújtották és géppuskázták egyik tábori kórházunkat. 5-én angol gépek támadást intéztek Reggio Calabria

ellen. Három gépet lelőttek Olasz gépek élénk tevékenységet fejtettek ki Malta repülőtere ellen. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Északafrikából érkezett újabb jelentések szerint, a német légiereő csütörtökön további erős támadásokat hajtott végre a libiai sivatagban az ellenséges csapatok ellen. (MTI.)

Berlinből jelentik: (Stefani.) Az Exchange Telegraph jelentése szerint Cuningham tábornok módosította taktikáját és új arcvonal felállítását tanulmányozza. Egyes páncélos csapatokat visszahívtak és átcsoportosították azokat. Serényen folyik a munka újabb nagy csata előkészítésére.

Az amerikai hadügyminiszter elismerte a nyilvánosságra került háborús tervek valódiságát

Kuruszu és Nomura átnyújtotta Japán válaszáat az amerikai külügyminiszternek. Washington szerint Japán becsületes békét kaphat, de gyarmat birodalom nélkül

Washingtonból jelentik: (NTI.) Washingtonban lehetségesnek tartják, hogy Tokió és Washington között a tárgyalások gyakorlati értelemben véve péntek óta megszűntek. Washingtonban az a vélemény, hogy Japán becsületes békét kaphat, de gyarmatbirodalom nélkül. (MTI.)

Washingtonból jelentik: (NTI.) Nomura és Kuruszu japán nagykövetek átadták a japán kormány válaszáat. Az Associated Press szerint a válasz azt mondja, hogy a japán csapatok a francia kormánnyal kötött egyezmény értelmében állomásoznak Indokínában, hogy megvédjék a francia gyarmatokat a kínai csapatoktól. Az Indokínában állomásozó japán csapatok száma nem haladja meg a szerződésben megállapított számot. (MTI.)

New York Herald Tribune jelentése szerint a csendes-óceáni hajózásban háromnegyed százalékkal felemelték a biztosítások háborús kockázatának pótdíját. (MTI.)

TOKIÓBA RENDELTEK A FRANCIA-INDOKINAI JAPAN VEDERŐ PARANCSONOKÁT

Washingtonból jelentik: (B. T.) Tokióból komoly hírek érkeztek a szövetségi fővárosba, a hírek megerősítik, hogy Francia-Indokína japán véderőjének parancsnokát katonai értekezletre Tokióba rendelték. Egy másik hír további japán csapatmozdulatokról számol be.

Tokióból jelentik: (NTI.) Pénteken nyitották meg Tokióban a keletázsiai gazdasági konferenciát. (MTI.)

Washingtonból jelentik: (NTI.) Roosevelt elnök a pénteki sajtóértekezleten nagyon tartózkodó volt az expedíciós hadtest Európába való küldésének kérdésével kapcsolatban. Kijelentette, hogy erről a hadügyminiszternek lesz mondanivalója. (MTI.)

Ankarából jelentik: Az ankarai rádió jelenti hogy török parlamenti körök nézete szerint az Egyesült Államoknak az az elhatározása, hogy a béke és kölesön alapján fegyvert és hadiszert küldenek Törökországnak, nem jelenti azt, hogy Törökország módosítja külpolitikáját, amelyet világosan meghatározott. (MTI.)

ANGLIA ÉS A SZOVJETUNIO ELPUZTULASA ELŐFELTÉTELE AZ AMERIKAI HÁBORUS TERVNEK

Washingtonból jelentik: (NTI.) A sajtóértekezleten Stimson hadügyminiszter elismerte, hogy a Chicago Tribune által nyilvánosságra hozott okmányok valódiak. Azt mondta

azonban, hogy Amerika védelme számára szükséges fegyverkezésre vonatkozó tanulmányról van szó, nem volt szó azonban a kormány által elfogadott programról. Az okmány nyilvánosságra hozatala esetleg megnehezíti a védelmet. Ebben a nyilvánosságra hozatalban legrosszabb mégis az a tény, hogy vannak amerikaiak, akikből hiányzik a hazafiasság és a lojalitás a kormány iránt, hogy ilyen természetű okmányokat hoznak nyilvánosságra. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Hletékes helyről közlik: Német politikai körökben mindenek előtti azért kellett figyelmet Rooseveltnek néhány észak-amerikai lap által közölt terve, hogy 1943-ra óriási expedíciós hadsereget szervez meg, mert ezt „indiszkréciós-nak” mondják és Roosevelt titkára nem cáfolta meg minden további nélkül. Itteni körökben nem hajlandók állást foglalni addig, amíg a Rooseveltnek tulajdonított szándékot, valamint annak körülményeit meg nem vizsgálták. Berlinben szükségét látják, hogy a terv groteskségére rámutassanak. Megállapítják, hogy az egész világ hajóhada sem lenne elegendő ily nagyszámú hadsereg átszállítására. Érdekes előfeltétele a tervnek, hogy előzőleg Anglia és a Szovjetunió elpusztul. (MTI.)

Barna Károly
uri divat szabóságát
áthelyezte a Bazár épületbe
Szinházzal szem en.

Különsra legszebb ajándéktárgyakat

SIMON ISTVÁN

könyv- és papírkereskedésében vásároljon
Bémer-tér 3. Telefon: 26-43

Nagy választék szépirodalmi és ifjúsági könyvekben.
Márkás töltőtollak. Disztribúció.

első felnyitni az fűbaszógines makacs aggodalmazalmat se sajrar tehet
A mi vi g hozzá, open ná egyszer a egy ti sokszor olyan le nyolcvenolna ifju épzelőse, n. mint év óta él t ezéreve magát el odni akar képe sége eg. Ezer emónia a ezredévig r nekünk rebb lehe magyar al megszer a jó felági össze do urak ekerék és pujában a beszélések
immal arítás. lőzsef érnök.

Antibolsevista Kiállítás a Pesti Vigadóban

— 1941. december 4 — december 20 —

A kereskedelmi kormányzat az országos jelentőségű kiállítás megtekintésének megkönnyítésére, 1941. november 29 — december 15 között felárú utazást engedélyezett a vidéki látogatók számára. A kiállítás célja megismertetni a ma közönségével a kommunizmus igazi lényegét, bemutatót a magyar fiatalságnak, mi a bolsevizmus; emlékeztetni a magyarországi vörös téboly rombolásait; vázolni egész európa harcát a kommunizmus ellen; a szovjetellenes küzdelmek zsákmanóinak felvonultatását; megemlékezni azokról, akik 1919-ben és ma életüket adták a kommunizmus elleni harcban Európa és Magyarország jövőjéért.

A magyarországi vörös rémuralom

Az első térképben részletes térképek mutatják hol mikor tört ki az 1919. évi vörös forradalom, merre jártak, gyűltek a kommunista hóbölcök, Magyarország megszállása, a vörös hadsereg szétzúlése.

Az 1919. évi megegyezés a kommunista és szocialista pártok között: eredeti falragaszok, felvételek, riportok, újságok, festmények, táblázatok. Bemutatjuk a proletárdiktatura uralma alatt kiadott eddig már ismert és ismeretlen utasításokat, parancsokat, a Tanácsköztársaság kormányulésainak jegyzőkönyveit, a hatalmat bitorló fényképeit, annak igazolására, hogy az emberiség salakja öntötte el személynkben Magyarországot. A „vezérek” jellegzetes képei elevenednek itt meg hatalmas galériában, hogy örökre kiábrándítsanak mindenkit abból, hogy a kommunizmusban a tömegnek jölétéig való küzdelmet lásson. A képek, emléktárgyak sora mutatja be, mint irgolta a vörös téboly minden társadalmi rétegében a magyar népet.

A magyar történelem legszörnyű napjai, a fehér ellenforradalom dicsőséges emlékei hatalmas teremrész foglalnak el igazolásul, hogy a magyarság elsőnek ismerte fel Európában a kommunizmus pusztító veszélyeit.

A mai propagandától átítatott világban különös érdekességre számíthat a bolsevista propaganda bemutatása. Miképpen dolgozott, plakáton, sajtóban, fényképsorozatok, röpiratokban ez a téboly Magyarországon. A gyűlések, felvonulások százait rendezték, hogy a nép figyelmét az élemezés hiányosságának, a pénztelenségnek öntudatra ébresztő tényéről elvonják. A „Világ proletárjai egyesüljétek” ünnepsegeinek megdöbbenő képsorozata vonul itt fel. Külön nagyméretű teremrész mutatja be a hadseregnek nevezett vörös csapatokat, a néphadsereget, a munkásosztályokat.

„Hogyan eltűntek mi — hogyan eltűntek ők” címmel megrendezett kiállításrész beszédesen igazolja, hogyan élt a „megváltott kommunista proletár”: nyomorban, éhségben, fűtetlen lakásban, míg ugyanakkor a népbiztosok luxus-lakásban dözöltek, a legelőkelőbb szállodákban tanyáztak, autón jártak. A magyarországi vörös téboly pusztításainak ismertetését a vörös rémuralomról szóló magyar irodalom bemutatása fejezi be.

A Szovjet bemutatása

„Ha a világ láthatta volna, amit ti láttatok”, mondotta Magyarország kormányzója a hazatért honvédeknek, oroszországi élményeikre célozva. Ezek az élmények elevenednek meg ebben a kiállítási térben. Látható itt a Szovjet igazi arca, a proletár állati nyomora, a tömeggyilkosságok rémségei, a népbiztosok jölété, az ezerszázra elhullott gyerekek hullahegyéről készült elborzasztó képanyag, a szovjet kényszer-munkatáborok európai ember számára elképzelhetetlen véres rémségei. Különböző foglalkozási kiállítás a szovjet vezérkar megismertetésével: fényképekben, propaganda-plakát anyagban. Részletesen mutatja be az Istentelenek Szövetségének borzalmas munkáját, a feldúlt templomokat, az ateista pro-

pagandát szolgáló újságokat, plakátokat, Magyarország és Európa minden más nemzete ellen izgató röplapokat, gúnyrajzokat.

Külön teremrész a szovjet-hadsereg fejlesztésének ismertetése, a szovjet mai hadfelszerelése, képekkel és hadizsákmanó kiválogatott darabjaival. Diadalmas honvédeknek zsákmanóként felvonulnak a vörös hadsereg újságokból sokat emlegetett fegyverei: tank, ágyú, gépfegyverek, géppisztolyok, robbantó gránátok, ejtőernyős berendezések és készülékek, rádiógépek, híradó eszközök.

A polgári öltözékek, katonai felszerelési tárgyak páratlan sorozata vonul itt fel. Ugyanitt mutatják be az egyes országok küzdelmeit a bolsevizmus ellen: páratlan érdekességű kép- és tárgyi-anyagban.

Az egész terem részletesen ismerteti térképben és hadianyagban, miként akarta a szovjet megtámadni és hadibázisul használni Magyarországot, s hogyan győzte azt le a tengelyhatalmak és Magyarország hadereje. Ismerteti a magyar, német, olasz, finn csapatok világraszóló haditejesítményeit. Az emlékezés külön térben mélységes magyar szeretettel és hálával állítottak emléket a kommunizmus áldozatainak.

A kiállítást Gábor Emil, Országkormányzó és Németh Nándor tervezték.

A kiállítás anyagát a Nemzeti Múzeum, Hadi Múzeum, Bünyügyi Múzeum, Fővárosi Könyvtár, Szegedi Városi Könyvtár, a Honvédezerkar illetékes szervei, magánosok, a külföldi anyagot az érdeklő államok követségei szolgáltatták.

Elfogadta a képviselőház a felhatalmazási javaslatot

Bárdossy miniszterelnök válaszolt a vita során elhangzott felszólalásokra

Budapestről jelentik: (MTI.) A képviselőházban tegnap délután általános figyelem közepette mondotta el a miniszterelnök apropriációs beszédét. Az üléstermet zsufolásig megtöltötték a képviselők és jelen volt a kormány valamennyi tagja. A miniszterelnök többi közt ezeket mondotta:

— A vita sok érdekes gondolatot és szempontot vetett fel és általában emelkedett szellemben folyt le. Általában mondom, mert sajnos, voltak disszonáns hangok is, amit nem azért fájlok, mintha ezek a hangok a kormánynak lettek volna kellemetlenek, hanem azért, mert a nemzeti szolidaritás, a magyar összetartás el-

len szóltak ezek a hangok. A túldalról többen hangoztatták, milyen unalom, meg nem értés rejlik a magyar közéletben. Ebből mindenesetre annyit elismerek, hogy az ellenzéki képviselő urak unatkoznak és teljes szerénységgel engedtessek meg megjegyeznem, hogy mi nem unatkozunk, mert nincs arra időnk. Ugyanígy óvást kell emelnem az olyan megállapítások ellen is, amelyek a magyar nemzetet egy súlyos lelki hasadással fenyegetik. Ha a túldalról elvetik a nem sietés filozófiáját, amelyet én nem válllok a magaména, akkor nekem tiltakoznom kell az ideges, túrelmetlen kapkodás ellen. Itt van közöttünk a különbség.

Életformáink most vannak kialakulóban

— Mi igen is akarjuk a nemzeti élet gyökeres reformját és átalakítását a népi együvértartozás szellemében és a közösségi érdekek feltétlen

elsőbbsege mellett. Mi igen is akarjuk azt, hogy minél több önálló, öntudatos egyéniség szolgálja a nemzet egyetemes érdekeit, de ezt úgy akarjuk, hogy a nemzet egyetemes érdekeit a mai viszonyok közt ne veszélyeztesse semmi. (Helyeslés a jobboldalon.) Ha az európai rendbe való beilleszkedésről beszélünk, akkor a népi különbözőségekre, a nemzeti sajátosságokra kell tekinteni. Hogyan tudjuk magunkat az európai családban úgy hasznosítani, hogy viszont a más nemzetek különbözőségeiből nekünk is hasznunk legyen. Ha ezt a kérdést a ma szemüvegjén

Vegyünk erdélyi

nyereménykötvényt!

még ha nem is nyerne, pénzre 4% kamattal

visszakapja!

át nézzük meg kell állapítanunk, hogy ma elsősorban gazdasági teljesítményeket várunk tőlünk. A mostani háború idején nem szervezkedést várunk, azt hiszem ezt nem kell külön megmagyaráznom. A képviselő urak végül azt ajánlották, hogy illeszkedjünk bele minél tökéletesebben az európai nemzeti szocializmusba. Legyünk tisztában ezzel. Ezen a földön a miénk ezer éve át élte a maguk sajátos módján tervezett állami életüket, de emellett mindig részt tudtak venni, megpedig Európa számára hasznosító módon az európai népek életében. *Életformáink most vannak kialakulóban. Azonban mindannyian egyet együnk abban, hogy boldog, erős, kiegyensúlyozott és a közösségi elvet előtérbe helyező Magyarország számára kell ezeket az új életformákat a maunk sajátos szerinti és azoknak megfelelően kialakítani. Ezt az új Magyarországot úgy kell beilleszteni Európa új rendjébe, hogy az önálló és független államunk érdekeinek megfelelően. Ezt előkészíteni, ezen munkálkodni ennek a kormánynak maga elé tűzött feladata.*

Az európai közösségben nem a köntöst, hanem a poli ika öszinteségét nézik — folytatta a miniszterelnök

— Az európai népek közösségében — folytatta a miniszterelnök — nem az új politikai köntöst nézik, hanem azt, hogy milyen következetesség, milyen öntudat és hivatástudat nyilvánult meg az egyes nemzettek politikájában. Ezt éppen nem régen volt alkalman, tapasztalni Berlinben. Ha az európai államokban a sorsközösség és az ezen alapuló szolidaritási gondolat meg fog erősödni, ha az egyes államok csakugyan alkalmazkodni akarnak és tudnak e gondolat következményeire, akkor az európai együvértartozás és a békés együttműködés komoly valóssággá lesz.

A miniszterelnök beszéde után folytatták a felhatalmazási javaslat vitáját. Jaross Andor a javaslat ellen szólalt fel. Hóman Bálint közoktatásiügyi miniszter javaslatot terjesztett be az izraelita hitfelekezet jogállásának szabályozására. Több felszólalás meghallgatása után a Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben is nagy többséggel elfogadta. A heterjesztett határozati javaslatokat elutasították.

Kész nőiruhák (modellek)
Fehérnemű
Fűző

HEDRICH-SZALON
Rákóczi-út 21.

Saját érdekében keresse fel **kötött-szövöttáru raktárhelyiségemet,** hol téli cikket Jégolcsóbban vásárolhat!

Szilágyi Margit
Kapucinus u. 11. Kapu alatt.

„Kivárujuk, míg a mi időnk elérkezik...”

Szenzációs leleplezés Stalin háborus terveiről

Irtá: CSISZÁR BÉLA

Közvetlenül a német-szovjet háboru kitörése után érdekes cikkben számoltunk be arról, hogy Sztalin hogyan akarta felvezetni a németeket és hogyan akart nevével harmadik lenni az európai viszályban. Most módunkban van kizárólagos joggal közölni azt a beszédet, amelyet Sztalin mondott el a Szovjetek nagytanácsában a vörös világforradalom terveiről. Olvasóink bizonyára érdeklődéssel fogadják a világtörténelmi jelentőségű okmány közlését. (Szerk.)

Ma két évvel ezelőtt szenzációs dokumentumot tettek közzé Genfben. A Hava hírszolgálati iroda moszkvai tudósítója megszerezte annak az ülésnek a jegyzőkönyvét, amelyen Sztalin megindokolta, miért akar támadást kizáró szerződést kötni Hitlerrel és miért nem óhajt szövetségi viszonyba kerülni, legalább is egyelőre a nyugati hatalmakkal. Ez a páratlan érdekességű okirat annakidején Magyarországon nem kerülhetett nyilvánosságra. Az idő azonban igazolta a benne foglaltakat. Azóta tudjuk, hogy Sztalin valóban csak az alkalomra várt, hogy rábrehessen Európára és uralma alá hajtassa. Két évvel ezelőtt azonban erről az állók szándékáról csak a moszkvai Politbüro tagjai tudták, akiket Sztalin 1939. augusztus 19-én este sürgős értekezletre hívott össze. Az értekezleten résztvettek a Komintern legfőbb vezetői is, de kizárólag csak az orosz nemzetiségűek. Az ülésre egyetlen idegen kommunista, még Dimitrovtól, a Komintern főtitkárát sem hívták meg. Nem közzétek az ülés célját sem, a napirenden egyedül Sztalin beszámolója szerepelt. Epp azért a Politbüro tagjai rendkívül nagy izgalommal várták beszédét.

Sztalin nyomban szólásra emelkedett és a jegyzőkönyv szerint ezeket mondta:

— Béke vagy háboru? Ez a kérdés elérkezett legválságosabb szakaszába. Megoldása attól függ, milyen állásfoglalásra helyezkedik a Szovjetunió. Meggyőződésünk, hogy ha szövetségi szerződést kötünk Franciaországgal és Angliával; Németország belátja, hogy meg kell hátrálnia Lengyelország előtt és modus vivendi-t kell keresnie a nyugati hatalmakkal. A háboru ilyenformán nem tér ki, de viszont ennek az állapotnak a további alakulása számunkra veszélyessé válik. Ha azonban elfogadjuk Németország indítványát, hogy kössünk vele támadást kizáró szerződést, a birodalom egész bizonyosan megtámadja Lengyelországot és elkerülhetetlenné válik Anglia és Franciaország beavatkozása ebben a háboruba.

Ugyan körülmények között sok esélyünk van, hogy távol maradjunk a viszálytól és minden előny élvezését várhatjuk, amikor a mi időnk elérkezik. Erdékünk éppen ezt követeli

meg. Választásunk tehát világos: el kell fogadnunk a német indítványt és udvariias elutasítással vissza kell küldönnünk a francia-angol küldöttséget országukba. Nem nehéz előre látni, milyen előnyöket hozhatunk ebből az eljárásunkból. Számunkra kézenfekvő, hogy Lengyelország megsemmisül, még mielőtt Angliának és Franciaországnak alkalma nyílhat segítségnyújtania. Ez esetben Németország átengedi nekünk Lengyelországot egy részét, Varsó külvárosáig.

— Németország teljes cselekvési szabadságot ad nekünk a három balti államban. Nem ellenzi Besarabiá viszátérését Oroszországhoz. Kész számunkra átengedni befolyási körzetként Romániát, Bulgáriát és Magyarországot. Nyitott kérdésnek megmarad Jugoszlávia. E kérdés megoldása Olaszország állásfoglalásától függ. Ha kitarik Németország mellett, Németország követelni fogja, hogy Jugoszláviát is beleszámítsák befolyási körzetébe s az Adriai-tengerhez is Jugoszlávia által jut majd el. Ha azonban Olaszország nem halad Németország oldalán, ebben az esetben Jugoszlávia átkerül a mi befolyási körzetünkbe.

— Meg kell azonban vizsgálnunk, milyen lehetőségek adódnak, ha Németországot vereség éri, vagy ha győz.

Vizsgáljuk meg azt az esetet, hogy ha Németország veszít. Angliának és Franciaországnak még elég ereje lesz ebben az esetben Berlin megszállására és a bolsevizált Németország megsemmisítésére. Nekünk viszont nem áll majd módunkban hathatósan segíteni Szovjet-Németországnak. Célunk tehát az, hogy Németország a lehető leghosszabb ideig tudja a háborút folytatni s Anglia és Franciaország kifáradjon, annyira, hogy képtelen legyen Szovjet-Németország leverésére.

— Ebből következőleg állásfoglalásunk a következő: semlegesek maradjunk, de ugyanakkor gazdaságilag segítjük Németországot, de természetesen ennek a segítségnek nem szabad túllépnie egy bizonyos határt, nehogy Németország túlságosan megerősödjön. Ugyanakkor nagy kommunista propagandát kell folytatnunk, főleg Franciaország és Angliában. Ehhez sok pénzre van szükség, de háborús nélkül meg kell hoznunk ezt az áldozatot. Ha ezt az előkészítést munkái kellékekkel elvégeztük, szavatoltuk Szovjet-Németország biztonságát a jövőben, amely ezután kivetheti részét Franciaország elszovjetítéséből. Mint már előbb is említettem, — mondotta Sztalin — mindehhez szükséges, hogy a háboru a lehető leghosszabb ideig elhúzódjék. Ennek érdekében latba kell vetnünk minden rendelkezésünkre álló eszközt.

— Most pedig vizsgáljuk meg a második lehetőséget nevezetesen Német-

ország győzelmét. Némelyek azon a nézeten vannak, hogy ez számunkra a legsúlyosabb veszélyt jelentené. Ez az állítás részben igaz, azonban téves: azt hisni, hogy ez a veszély olyan közeli és olyan nagy, amint azt egyesek elképzelik. Ha Németország felülkerekedik, túlságosan fáradtan kerül ki a háboruból, senhogy az első tíz évben fegyveres viszályt tudjon ellenünk folytatni. Főgondjai arra összpontosulnak majd, hogy szemmel tartsa a legyőzött Angliát és Franciaországot és megakadályozza felemelkedésüket.

— Másfelől a győztes Németországnak majd hatalmas gyarmatok állanak rendelkezésére. Ezek kiaknázása Németországot szintén több évtizedre lefoglalja.

— Elvtársak — fejezte be Sztalin — felvázoltam Önöknek elgondolásaimat. Megismételtem még egyszer, hogy az Önök érdeke, hogy a háboru kitörjön a

Játékot

karácsonyi ajándéktárgyal legolcsóbban árusít

D'OR Rákóczi-ut 18. sz. Keresztény üzlet.

Német Birodalom és az angol-francia tömb között. Igen fontos a mi szempontunkból, hogy ez a háboru a lehető leghosszabb ideig tartson, hogy a két fél kimerüljön. Ezek miatt az okok miatt el kell fogadnunk a Németország indítványozta szerződést és azou munkálkodnunk, hogy a háboru, ha megindult, a maximumig elhúzódjék.

A jelenlevők áhitattal hallgatták Sztalin expozéját. Nem is került sor vitára és egyhanguan elfogadták a vörös diktátor indítványát a Németországgal kötendő szerződésről.

Sztalin ügyes politikust lehetett de kifelejtette számításából, hogy Németország sem hagyja becsapni magát...

(Utánnyomás, még részletekben is, szigoruan tilos!)

UJ HANGOK

A magyarság rendíthetetlen győzelmi hite, reménye és az új európai életre való serény készülődése ad magyarázatot arra a jelenségre, hogy a háboru után bekövetkezendő új élettel foglalkozó cikkeinkhez mind gyakrabban szólnak hozzá olvasóink, mind sürűbben érkeznek véleménynyilvánítók. — olykor új gondolatokat felvető levelek.

Mintha valamely láthatatlan sorsközösségi karmesteróriás diktálná tollba ezeket a hozzászólásokat, mint ha valami ritokatos lelikapocs negyszerű összeesküvése volna ez a megnyilatkozás, annyira egybehangozón száll mind sikra valami mellett, vagy valami ellen. Akár így, akár úgy, minden levél a sebh magyar élet nagyobb tempóját sürgeti, pedig különböző helyről, a legkülönbözőbb körülmények között élő emberek — egymástól függetlenül — röjök ezeket az őszinte és névtelenségében is becsületes szándéku sorokat.

A magyar közvélemény hangja ez, annak a hűsből és vérből való finom előműszernek a jelzése, amely hajdan is ott vibrált a nehéz magyarsors széles szímlapján, de visszhang nélkül — zsidó sajtóval — minden jelszava csak pusztabakáltság paradt. Az öntudatra ébredő magyar szől hozzánk ezekben a levelekben, melyeket, ha nem is áll módjában az újságíróknak külön-külön feldolgozni — összefoglaló formában szivesen köze ad. Már csak azért is, mert ezek a kedves levelek nem olyan harmadrendű, egyéni sérelmeket felpanaszló sorok, hanem a nagy közös nehézségek megoldására ajánlják fel segítségüket. Nem üres türelmelekedések, nem elborult uszítások, — csak öntudatos biztatás, mindegyik. Nem kicsinyes kritizálás, hanem nagyvonalu meglátások, melyek mind, mind azt a nagy egységes óhajt tolmácsolják, hogy mielőbb felszámolná a nehézkes multtal, mielőbb hozzáfogni az új átrendezéshez. A magyar jövő sorsa tisztán attól függ, hogy miként illeszkedik bele az új európai rendbe. — ne késlekedjünk, saját lábón járva járjuk és folytassuk ezeréves történel-

münket — hangzik minden írásból

Uj hangok, egészen újszerű megnyilatkozások. „Sorbontók” című cikkünkre terjedelmes közgazdasági tanulmányok érkeztek, melyek a háborus küzdelem szűke adagjai előtt ácsorgó hosszú embersorok töredelmét kívánja enyhíteni. Csupa jószándék, — nem fogcsikorgató hünbakeresés, hanem a magáraébredő magyar józan feljogása: kiutat keresni minden akadályon keresztül. Az új korszellem új magyaráz szől ezekből a levelekből, akiket már átjárt a felvirradás tisztultabb levegője. Ezek az emberek már tudják, hogy egy lépést sem haladtunk előre, ha folyton csak másoktól követelünk mindent s magunk egy szalmaszálat sem teszünk keresztbe. Okosan mondja az egyik levélíró, hogy sültgalamb elmélettel könnyven felkaphatik az állunk azokkal a városokkal szemben, amelyek 1500-2000 hízó már az év elején beállítottak közellátásuk biztosítására. A másik, Pest vármegye törvényhatóságának ama határozatát ajánlja Nagyváradnak is, mely a zsidókat a vallásuk szabályai alapján kizárólag a libaszor fogyasztására szorítja, nem felekedve meg a böles határozat annak a körülménynek leszögezéséről sem, hogy a zsidóság zsirellátása — honvédelmi szolgálatra való alkalmatlanságánál fogva — egyáltalán nem nemzeti érdek... Irányított gazdálkodást, többtermelést, önellátást sürgetnek a levelek, mert az új világrend sajátos gazdasági módszerei ugyanis elsodorják az alvajáró, unya népeket. A magyar illeszkedik is az azal a nemzeti öntudattal az új korszellemhez, mint ahogy az elmúlt, hosszú évszázadok fergetegében is mindig elsők között követelt helyet magának a fel-feltörő új világáramlatok korszerű mozgalmaiban. — Ezekről beszélnek a levelek.

Uj hangok, új — jelszó nélküli — egyszerű megnyilatkozások, alutól érő önkéntes akarások. Valamit várunk, valami jön. Uj magyar élet fogantatásának gyökerei jenyegetik az ősi talajt... JESKÓ SÁNDOR

Legelegánsabb kész estélyi, délutáni és magyar ruhák

Földessy Sándorné

női divat szalonjában

Bémer-tér 2 (üzlet)

Felfordult kritika

Írta: KINIZSI ANDOR

A szegény színikritikus ül a nézőtérben.

Nem váltott jegyet, mégis meg kell hallgatnia az előadást. A foga fáj, álmos, mégsem mehet haza. Kötelességből ül.

A színpadon folyik a játék. Zablája dollármilliomos kisasszonynak a fülebe éppen most dalolja rezes hangon a farmert alakító bonviván, hogy asszonya:

Te vagy az én kis Miki egerem,
ha látlak, viszket a tenyerem.
Mire Miki egér visszasivít:
Csuda, miket fecsegsz, te Hugó,
tököt kapálni jobban tudól...

A publikum lélekzavarral figyeli a nagy jelenetet.

Ebben a pillanatban a kritikusknak pokoli ötlete támad. Lassan megfordul széknél, az ostoba színdarab helyett a közönséget kezdni figyelni. Olyan műbírálja. És másnap nem a színpadról, hanem a n. e. publikumról ír beszámolót.

„Erdékes és nagyszámú közönség szerepelt tegnap a Kocsis Színház bemutatott darabjában. Bár őszintén megvalljuk, hogy láttunk már jobb és nagyobb közönséget is. A megjelentek egyrésze ugyanis megülte helyét, de sokan akadtak, akik beszédességükkel, izgátságukkal mozgásukat kissé kitérítették az együttesből így megemlékszem szorú:

A plépfő. Régekte flegmának nevezik. Neki suvikk minden, ami a színpadon történik. A primadonna a legmagasabb C-ét kivághatja, a szubrett az orrán foxrottozhat, a drámai hős drámaian nézhet meg, a plémfő meg sem rezdul. Csak ül és néz, mint egy temetésrendező. És ást és morcos. És nem lép meg semmit a szenzáció, trükk. Ha néltán a szubrett nélelül a levegőbe repülne csak ő maradna életben, még az is természetesen találna Előre megjelente a jegy árát, joga van ahhoz, hogy másra szakadjon le a csillag!

A nézősgő. Pont az előbbi ellenében, pedig sem ül nyugodtan a helyén, hanem ragad, idefordul, oda-köszint, érdeklődik, mocorog, a színpadon kacsog, ciklot rág, ruháját izgatja, tekintetével ismerősöket keres, utókat köszön s epés megajegy-zésig az előtte ülő hölgy más-ikkal beszélget. Nanyirákán még az a néző is hallgat!

A nézők lényeg. Ez szórakozni jött a színpadra. Adják bár a XIII. Rikárdus, ő azon is csak köhecsél. Ké-nyelmű erület. Vidul. — A zanyid! — meg perceként kitérve. — Ez a nézők jön dől! — Odanézz Marci, a nézők kiv teremtés az a szí-mpadon, ott... nem az, a másik, az a nézők, akiknek olyan Zeppelin-je van... Nédd csak! Marha egy jó dolog az az izé is, hogyishájják, no... Muzdrák?... Hát nem látod, abe a neve, műtszós hozzá-állásból, ez már megint jó mondás volt, hogy holnapra elfelejtem. Mit is gondolt a pasi?... Tiszelt ur, ne társan annyira srégen a fejét, mert nem látom a primadonnát... Beszél, gúnyos folyvást, nem lehet elhall-gatni. Rendszerint csak akkor fe-

jezi be expozíóját, amikor vége az előadásnak!

A habitué. Kisgyermek korában valószínűleg színház körül kergettek, azért tud mindent pontosan. Hogy hány éves a navva fia, mibe került az intrikus brüsesze, mit vacsorá-zott tegnap az igazgató, mennyi elő-veget vett fel a táncoskomikus és hol festeti haját vörösrre a szende. Neki tehát ujai nem igen mondanak a színpadról. Ezért összehuzott szem-vel figyel a jeleneteket, fejét csóvál-ja, a színpad szélére jegyzeteket esí- nál és a szünetben lesújtó kritikát mond az egész társulatról.

— Szomorú, hogy 1941-ben ilyesmi-vel elő lehet állni! Ez is író kérem? Szavamra, a perces jobb darabot írt volna! És a színtársulat? Vacakk, ha mondom. Tezásban már egyik sem elne, de nálunk az ilyenek még hol- laognak. Szörnyű! A szubretnek gárbe lába van, a primadonna kövér, igaz, hogy már benne van a korban. Negyvenhat éves testvérek között is. Óóóó, tudom kérem. Együtt jár! elemibe a nagynőimmell! És a sze- reptetés — smafu. Mindenki a sugó- ra bámul. Gesztus, mimika: nulla! Már sok ramacs társulatot láttam, de ezek egyenesen sirások. Lehet, hogy holnap letartóztatják őket. Mindenki bolond, aki eljön ebbe a színházba.

Ettől függetlenül ő három nap- mulva ismét megjeleneik. Nem bírja ki két napnál tovább hogy le ne po- esélőzza szegényeket!

A féltékeny. Leginkább már a kényszernyugdíjazás határát suroló életkorú hölgy a férjével. Tehát le- szólja az ifjú színésznőket. Ennek az- tán hangot ad, sőt igen nagy han- got ad!

— Ede, ne dülleszd ki annyira a szeméget, — korholja békés urát. — Nem szegyenled magad? Ede, ha már bámolni akarsz, akkor nézd az anya- színésznőt, mennyivel csinosabb va- gyok én, műi?... Ede, tedd le a lát- esővet azonnal... nem hallod, Ede? Hallatlan, hogy milyen lenge ron- gyokban szaladgálnak ezek a nők a színpadon. És ez ellen nem szól! fel- senki? Szegény! Ede, maradj csend- ben, ne fecsegsz állandóan. Mit gon- dolsz, jól állna nekem is egy olyan háromnegyedes csipkes pongyola? Ne nézz oda, Ede, csukd be a szá- med, na, téged sem hozlak többé szí- házba, soha sem tudsz nyugton ma- radni!

Ez csak kiragadott részlet a kor- holásból. Az igazi hóbészéd az előadás után, otthon következik. Ezért utálja Ede a művészet!

A szerelmes. Mindig kettőben látható. Illetve alig láthatók, mert annyira egymáshoz simulnak, hogy csupán a sasszemű néző tudja meg- állapítani: melyik a fiu és melyik a leány? Ezek nem szólnak, csak mé- lyeket sóhajlanak Tüdőből. Világot sem néznek a színpadra, hanem egy- másra, nekik nem fontos semmi, csak ők, csak ők! Ezért mondják elbűvöl- ten a darab végén, amikor a ruhatar- ba érnek:

— Tündéri szép volt minden! Re- mekül éreztük magunkat.
Az a ló. Bejön a nézőtérre és leül.

Abban a minutumban, amikor szét- lübben a függöny, lehorgaszta fejét és csendesen szundikálni kezd. Elein- te. Később finoman horkol. Ettől fel- ébred.

— Na, mi van? Hogy volt? — vak- lant, de feleletet sem várva, újból álomba hül. Képzsz feje jobbra-balra billeg, hol az egyik, hol a másik szomszédja vállára ejti. A földre so- hasem, sajnos Minek jár az ilyen em- ber színházba?! Az előadás végén a jegyszédő kelti fel. Akkor nagyot nyújtózik és boldogan felsóhajt:

— Van már vagy tíz éve, hogy ilyen jól aludtam!

Aztán hazaballag, lefekszik és reg- gel ötig álmattanul forog az ágyban!

Az író. Már annyira a könyökén jön ki a sok színház, hogy unalmá- ban a közönséget kezd kritikálni. Ez a legveszélyesebb típus, mert háttal

Ha jól és olcsón akar vásárolni, úgy keresse fel:

Kovács Erzsébet
fűszer és csemege kereskedését

Mussolini-tér 10.

ül a színpadnak, a jentiek összes rossz tulajdonságait egyesíti magában, amit még megtétezz azzal, hogy másnap összes bírálatot ír a darabról.
Pedig nem is figyelt oda.

Dr Baráth Béla Kolozsvár új plébánosa átvette hivatalát

— Nyilatkozik munkatársunknak az új plébános —

Kolozsvár. Saját tud. Márton Áron gyűlötfelhérvári római katolikus püspök — mint ismeretes — Baráth Béla dr. teológiai tanárt nevezte ki örökébe.

A kolozsvári Szent Mihály egyház- község plébánosa december elsején vette át hivatalát, amely alkalmából munkatársunk felkereste Baráth Béla dr-t.

— December elsején vettem át a plébánia vezetését. Most ismerkedtem meg rendre-rendre a különböző ügy- körökkel. Így tehát szakszzerűen nem szólhatok hozzá az időszerű kérdése- khez. Annyi tény, hogy a programom két pontból áll: likvidálni a még fel- számolandó múltat és megindítani az új építő munkát a régi szellemében. Szent meggyőződésem, hogy a kettő

nem is jelent időbeli egymásután- ságot. Sok szempontból párhuzamosan is megoldhat. Hiszen, hogy egyeből ne is tegyek említést, a főtéri Szent Mi- hály templom restaurálása nem vá- rathat sokáig magára. Éppen úgy sür- get a hangszerők és az új orgona fel- állítása is, de meg kell oldani a templom fűtésének és világításának kérdését is. A pályázattal kiírt dis- membráció előmunkája sem késbetik. Itt nemcsak az Iris telepi kápolna fel- építésére gondolunk, de új Istenházak létesítésére a Donát-uton és a tisztvi- selőtelepen. Ottani hívóinket is el kell látni lelkipásztori szempontból. Tö- lük, főképpen esős és téli időben, a távolból való templombajarást nem is kívánhatjuk meg.

Új feladatok a hitvallásos iskolák vezetésénél

— A hitvallásos iskolázás ügye is új feladatokat rejt magában. Mert, ha van is Marianumunk az óvodák és az elemi iskoláztatás terén Kolozsváron, egyházunkra még sok munka vár. A Pata-utcai napközi otthon mellé a vá- ros más részén is kell hogy létesít- sünk hasonló intézményeket. S mon- danom sem kell, hogy az eddigi virul- vagy új lendületre váró katolikus egyesületeink mellett az új katolikus mozgmozdulások szervezése is szük- ségessé vált Kolozsváron. Az EMSZO munkásmozgalmak a katolikus tanon- cök felkarolása itt a célkitűzés. Első- sorban a Katolikus Akció beindításá- ra a trianoni magyarországi minta nyomán, az erdélyi hagyományoknak megfelelően.

Az ügyek olyan menete, hogy abból természetsszerűleg adódik a kor köve- telményének megoldása, a modern pasztoráció a kolozsvári új plébáni- rendezés. Hiszem, hogy ez sikerülni is fog. A kolozsvári katolicizmus a közel- múltban az elmúlt évtizedekben is igy- kezett megoldani a kor problémáit, sajátos feladatait. Ez biztosíték arra, hogy a jövőben is derekasan meg fo- ja állani a helyét. Megszaporodott le- lükszámunk, új vezetőrétegünk agill- tása a magyar éra nagyobb lehetősé- geket nyújtanak nekünk ehhez.

— Tudom, hogy a mostani háborús idők a hamaros, gyors szenzációs épí- tőmunkának nem kedvező légkör. De a cél nem is az elsietés, hanem a csendes, kitartó haladás és fejlődés.

— Egyébként — fejezte be nyilat- kozatát Kolozsvár új plébánosa — a hivatalos kinevezési okmányom még nem érkezett meg Gyulafehérvárról, de azoknak kézhezvétele után megtart- juk a plébánosi, kanonoki és a főspe- resi beiktatást is. Azután magam is teljes erővel állok bele a reámrühá- zott feladatok munkakörébe. (b. a.)

Karácsonyi Vásár dec. 4-5-6-7.
a Katolikus Körben. Nyitva d. e. 10-től este 9-ig.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Lapunk legközelebbi száma Szeptem-
 telen fogantatás ünnepe után kedden,
 a rendes időben jelenik meg.

* **Tökét akar gyűjteni gyermeke részére?** Takarékbba teszi pénzét gondos terv szerint. De ki áll jól életéért? A halál minden tervét felboríthatja, am ha életbiztosítást köt, előre meghatározott időben együtt lesz a tőke a gyermeke felsőbb tanulmányait, önálló elindulását megalapozza. Halálától a tőke összegyűltéig nevelési járadékot biztosíthat gyermeke részére. Dija megéri azt a biztonságot, hogy gondoskodott gyermekéről. Az 1857-ben alapított legrégibb magyar biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli Szent László-tér 2. szám alatti főügynöksége illetve képvisellete készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

A **KÖZELLÁTÁSI MINISZTER NEMETORSZÁGBA UTAZOTT.** Budapestről jelentik (MTI): *Lossoczky István* közellátásügyi államtitkár és felesége, a német kormány meghívására vasárnap délelőtt, több napos tartózkodásra Németországba utazik.

A **SZENTATYÁÉRT ÉS A VILÁGBÉKÉÉRT AJANLJAK FEL KÖZÖS SZENTÁLDÓZÁSUKAT A Mária KONGREGÁCIÓK.** Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai összes Mária Kongregációk december 8-án reggel 9 órakor az olasz Szentlélek plébániatemplomban ünnepélyes fogadalmegújítást és közös szentáldozást tartanak. A közös szentáldozást a Szentatyáért és a világbékéért ajánlják fel. — Ugyanezen a napon műsoros közös kongregációs ünnepély lesz délután fél 5 órakor az Orsolya zárda nagytermében.

A nagyváradai Mária Kongregációk december 8-án tartják szokásos évi közös ünnepségeiket a következő műsorral: 1. Máriát dicsérvé lelkünk: Orsolya zárda énekkara. 2. Megnyitó beszéd: Békterv Ferenc hittanár. 3. Kórály: Ave Maria: Papnövendékek énekkara. 4. Ünnepi beszéd: Gálffy Sándor plébános. 5. Előkép. Szűz Mária és a magyar szentek. Magyar litánia: Papnövendékek énekkara. 6. Josquin de Pres: Szűz Máriához. Orsolya zárda énekkara.

Ujabb földcsuszamlás Runcu köz-
 ségben. Bukarestből jelentik (NTI):
 Runcu községben újabb súlyos föld-
 csuszamlás történt. Több ház összeom-
 lott. A kár igen nagy. (MTI)

Halálra ítélték több varsói zsidót,
 mert elhagyták a ghettót. Varsóból je-
 lentik: Mint a Mai Nap írja: Most al-
 kalmazták a halálbüntetést olyan zsi-
 dókkal szemben, akik elhagyták a szá-
 mukra kijelölt városrészt.

A horvát nemzetiségű hadifoglyok
 hazatérnek karácsonyra. Budapest, a
 Mai Nap jelenti Zagrábból: A horvát
 nemzetiségű hadifoglyok, akik a bal-
 káni háboruban estek hadifogságba, ka-
 rácsnyira hazatérnek otthonukba.

A PESTI VÁROSHÁZÁN A HIVA-
 TALKÉSEST PENZBIRSÁGGAL
 SUJTJÁK. Budapest, a Pest írja: A
 kispesti városháza néhány tisztvise-
 lője állandóan késve járt be hivata-
 lába. A polgármesterhelyettes most
 kimondotta, hogy a későjárókat
 pénzbírsággal sújti, azonkívül ki-
 zárják őket a karácsonyi kedvezmé-
 nyekből.

Rendeletörvényt hoztak Romániában
 a sajtó ellenőrzéséről Bukarestből
 jelenti a MTI: A sajtó ellenőrzés mű-
 ködéséről rendeletörvény intézkedik.
 Ezentul a miniszterelnökség mellett
 működik és hatáskörébe tartozik a bel-
 és külföldi sajtó ellenőrzésével megbi-
 zott hivatal. A hivatalnak joga van
 a kifogásolt cikk vagy hír törlésére,
 lapok elkobzására, megrovására és
 felfüggesztésére. A hivatalt bizottság
 vezeti, amelynek elnöke egy hadbíró-
 őrnagy, tagjai pedig a bukaresti ítélő-
 tábla ügyésze, egy bíráló, a törvény-
 szék elnöke valamint még egy had-
 bíró (MTI)

Halálbüntetést kért az ügyész a kém-
 kedő Ross angol ezredesre és francia
 társaira. Szófiából jelentik: (Stefani)
 A kémkedési pörben a tanúk megerő-
 sítették a súlyos vádakot Ross angol
 ezredes, volt angol katonai attasé és a
 vele együtt kémkedéssel és arószakos
 cselekményekkel vádolt társai ellen.
 Az ügyész halálbüntetést kért Rossra,
 két francia társára, valamint egy bol-
 gár eredetű francia állampolgárra. A
 további 5 vádlottra súlyos fegyházbü-
 ntetést kért az ügyész. (MTI)

HAZAKERKEZETT NEMETOR-
 SZÁGI UTJARÓL A PENZÜGYMI-
 NISZTER. A MTL jelenti: *Reményi-
 Schneller Lajos* pénzügyminiszter és
 kísérete pénteken délután visszaér-
 kezett hivatalos németországi látoga-
 lásáról. A pénzügyminisztert ünnepé-
 lyesen fogadták.

Bulgáriába érkeztek az Afganisztán-
 ból kiutasított olaszok. Szófiából je-
 lenti a Stefani: Az Afganisztánból kiua-
 sított 25 olasz állampolgár Bulgáriába
 érkezett. (MTI)

Bukarestből jelentik: (NTI) Afganisztán-
 ból 172 német, állampolgár érkezett
 ide. (MTI)

Türekvés Bál december 26-án, kará-
 csony másodnapján a Református Kul-
 turpalotában.

1942 DIVATOS ILLATA

A nagyváradai cipésziparosok kará-
 csony másodnapján, december 26-án
 este 9 órai kezdettel az ipartestület
 nagytermében műsorral egybekötött
 táncestélyt rendez. Az estély jótköny-
 célt szolgál, a sokgyermekese elszegé-
 nyedett cipésziparosok megsegítésére,
 amelyre már most felhívjuk a nagy-
 érdemű közönség figyelmét. Rendező-
 ség.

EGY FIATALASSZONY HALÁLA.
 Szombaton reggel 9 órakor több he-
 kinos szenvedés után a nagyváradai
 vármegyei kórházban meghalt
Papp Árpádné, Vajnovszky Irén 36
 éves korában. Az elhalt fiatal asszony
Papp Árpád ak, a városi jogúzen-
 vezetőjének volt a felesége s két gyer-
 mek maradt még utána: a 10 éves *Ár-
 pád* és a 7 éves *Mária*. Az árván ma-
 radt kis család közül nagykiterjedésű
 rokonság gyászolja az ifjú halottat, ki
 életében a katolikus női társadalom
 szegényügyi mozgalmában is sok
 buzgóssággal tevékenykedett. Temeté-
 se hétfőn, december 8-án délután 3
 órakor lesz az olasz temető *Haller-
 kápolnájából*.

Tiszta szesz kapható Nánássy, Színház-u 4.

Kitüntetések. A MTI jelenti: A Kor-
 mányzó Ur a miniszterelnök előterjesz-
 tésére *Vladár Gábor* titkos tanácsos,
 kuriai tanácselnöknek, az igazságügyi
 közszolgálat terén teljesített rendkívül
 értékes szolgálataiért teljes elismerését
 fejezte ki. Ugyancsak az igazságügyi
 közszolgálat terén teljesített értékes
 szolgálatért *Ghiczy Dénes* igaz-
 ságügyi államtitkárnak a Magyar Er-
 demrend középkeresztjéhez a csillagot
 adományozta.

NYILTTÉR

Alulírott vevő megvettem Nagyvára-
 don (Hlatky Endre-u. 12.) alatt levő
Lóth Béla tulajdonát képező összes
 nyomdai felszereléseket.

Felhívom hitelezőket, hogy 8 nap
 alatt jogaik elvesztése mellett dr. *Ka-
 czián Kálmán* kir. közjegyző hivatalos
 helyiségében, Nagyvárad (Kossuth-utca
 3.) hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

László Gergely

Megnyit!

Ács Tibor

óra, ék-zer és dísműáru szaküzlete
 Széchenyi-tér 6 alatt,

Ora, ékszer dús választékban. Ék-zerek,
 órák szakszerű javítása. Arany, ezüst, drágakövek vétele a lejma-
 casabb napi áron.

Huszadikán kezdődik Budapesten az
 iskolai karácsonyi szünet. Budapest,
 az Uj Nemzedék írja: A budapesti is-
 kolákban a fűtés nehézségeire való
 tekintettel a karácsonyi szünet decem-
 ber 20-án déli 12 órakor kezdődik és
 január 6-ig tart.

A földben hagyott 12 mázsa burgo-
 nyát, eljárás indult ellene. Budapest,
 a Pest írja: Abony határában *Schmied-
 lenger Margit* földbirtokos 12 mázsa
 burgonyát nem szedett ki a földjéről.
 A közellátás érdekeit veszélyeztető
 vétség címén megindult ellene az el-
 járás.

Női- és leányka kabátok, kosztümök
 gyönyörű kivitelben. Olcsó árak!

Bihari modellház

I.ossuth Lajos utca 5.

Mérleg szabóság:

Nagy szövetválaszték!

Bevezetik a nemzetiségi nyelvek ta-
 nitását a polgári iskolákban. Buda-
 pest, a MTI jelenti: A vallás- és köz-
 oktatásügyi miniszter rendeletet adott
 ki, amely szerint a polgári fiu- és lány-
 iskolákban a szlovák, rutén, román és
 szerb nyelvek rendkívüli tárgyakként
 heti két órában tanítandók. A tanter-
 vet a helyi viszonyok figyelembevete-
 lével kell elkészíteni.

Temetés. *Műchstein József* 48
 éves korában meghalt. Temetése vasár-
 nap délután 3 órakor lesz a *Steinber-
 ger-kápolnából*. — *Papp Árpádné*
Vajnovszky Irén 36 éves korában el-
 hunyt. Temetése hétfőn délután 3
 órakor lesz a *Haller-kápolnából*. (Er-
 délyi „Concordia“.)

Erdély az ország legjobb gyöngye!

Vásárolj 4%-os Erdélyi Nyereménykötvényt!

IRÉN NÉNI MESEI

Mikulás apóka

Ezüstbajszu, hószakállas Mikulás apóka kiállott a csillagszöges aranyos ajtóba. Feltette az ókulárét jóságos szemére s unalmában letekintett a havas vén földre.

Bogárhátú kis kunyhókat s palotákat látott, ablakokban fényes lámpát s gyenge gyertyalángot. meg sok-sok apró topánkát, szép sorjába rakva. Akadt köztük vadonat-új s ringyes-rongyos fajta.

— Ejnye-ejnye, rontom-bontom, nézze meg az ember! mindennap felejt egy nótát már az öregember... Hiszen nekem névnapom van, mégpedig len máma. Hamar a süvegem, bundám! csipje meg a kányát! Szaporában cselédkéim. Sürögjétek gyorsan! Van-e elég alma, dió pántos puttyomban? Tetézzétek magyorróval, szentjánoskenyérrel, jusson minden kis lurkónak bőséges tenyérrel!

Osztogatta a parancsot jó Mikulás bátya s a sok bodrosfejű angyal éppen csak ezt várta.

Nosza, rohant valamennyi pufókarcú csöppség: serénykedtek, hajladoztak, csak hogy baj ne essék. Egyik a zsákot cipelte, másik a szakajtót, csaphodták a lilomos égi aranyajtót. Harmadik a köténykéjét rakta tele jóval s abból tömte meg a puttyont aranyos dióval.

Végre aztán elkészültek. A szán előállott. Hátuljába felraktak még száz nyoláb virgácsot... mert biz arra is van szükség... itt-ott... hébe-hóba, mivel rossz gyermek is akad kastélyban, kunyhóban.

Földigérő bundáját hát Mikulás felvette. kacsaringós aranybotját előkerítette s kereste a süvegét, de sehhol se találta: valamelyik pajkos angyal tén elhajigálta...

Volt szepegős, riadalom, zenebóna, tárna, reszketett a sok kis huncut, mint a rezgönyárfa: asztal alá kukacskáltak, kotorák a ládát, göncöl-székér rádia mellett végre megtálatuk.

Mikor az apró szemekre rászállott az álm, akkor indult Mikulás apó csevegő-bongó szánon. Végigjárta, valamennyi szegény ember házát s összeszedte a sok lyukas, talpatlan csizmácskát. Hő zsákjából ujat, szépet rakott a helyébe: ne kelljen rongyosba járni hóba, fagyba, szélbe. Megtönte az ablakokat mindenféle jóval, aztán halkán továbbshant az égi szánkóva!

Lovarskái megizzadtak a meredek útban hajnaltájt, hogy felkaptott a fényes Tejútra.

Othon kiugrott a szánból s kiállott a gangra, onnan figyelt pipázva a reggeli harangra. Mikor aztán meghallotta lentről a gíngallót, kinyitotta a je öreg megint a kis ajtót, küszöbről mosolyogva nézett le a földre s gyönyörködött a sok gyerek boldog örömeiben.

Aranykapocs a szeretet, összeköti i a sziveket. (Pósa Lajos)

Miklós napján

Nagy nap virradt ma ránk, gyerekek. Ünnepel minden magyar, ünnepel az egész ország. Kormányzó Urunk, vitéz nagybányai Horthy Miklós nevénapját ünnepeljük.

Ő volt az, aki nem engedte csüggedni a magyart akkor, mikor ellenségeink kifosztottak, tönkretettek bennünket. Ő volt az, aki húsz nehéz éven át tartotta a lelket, a hitet, a reményt a magyarságban. Az ő nagy lelke vezette át a nemzetet ezeréves történel-

me egyik legnehezebb időszakán s az ő vezéri bölcsessége szerezte vissza számunkra elorzott kincseink egy részét: a szép Felvidéket, az erdős-völgyes Kárpátalját, az ősi Erdélyt és az aranykalászos Bácskát.

Kérjük ma mindnyájan a jó Isten bőséges áldását Kormányzó Urunkra s imádkozzunk, hogy jó erőben, egészségben mielőbb elérhesse élete nagy célját: édes hazánk, Nagymagyarország feltámadását.

HULL A HÓ

Hull a hó, hull a hó, köd borult a tájra:

Kiszakadt a kis angyalok fehér dunyhácskája.

Örvend erdő-mező a szállongó hónak,

Milyen jó lesz puha selyme meleg takarónak.

Julcsi is örül ám, nevet szemé-szája,

Befogja a Bodrit sebtén egy takaros szánba:

— Gyertek Kati, Ferkó, pattanjunk rá szálig

S repülj szánkóm, meg sem állunk kincses Kolozsvárig!

Ákosyiné Eötvös Irén

Szekercés Boldizsár

Kalandos történet. — Írta: Ákosyiné Eötvös Irén

I.
Messze Székelyföldön, bérce-völgyes tájon (nem hinném, hogy arra a madár is járjon), élt egy vén favágó, valamikor régen. égigérő erdő kellős-közepében. Ijának-fiának se szeri, se száma: két legény is jutott minden fenyőszálra...

Nosza, nekiestek a tömérdek fának, vágták, döntögették. ahányan valának s hogy, hogyan nem történt, tudja a Teremtő, mint a tavalyi hó, úgy eltűnt az erdő.

Búsan leültek hát ott, az irtás szelen s azon tanakodtak, mit esznek a télen. Dolog híján maradt a sok szorgos tenyér, elfogyott a munka s elvéle a kenyér.

Bár meg is szomjaztak, bár meg is ehültek, kerek száz esztendőt mégis egyhelyt ültek, de mikor fordultak a második százb, a legkisebb fiú a fejét megrázta, felugrott a tönkről apja elé állott, torkát köszörülte s eképp magyarázott:

— Nosza, apámuram, hallgasson

meg kelmed! — húzolt nadrágszíján arasznyit a gyermek. — Nekem már elég volt itt ülni hiába s lesni, míg a galamb bérepiül a számba, világgrá indulok, én biz nem tagadom, hátha a szerencsét üstökön ragadom. — Azzal nyúlt süvegél bús fejébe végtá, helyre kis szekercét akasztott karjára, nadrágján, zekéjén még egy párat rántott s a kerek világnak — hajrá! — nekivágott.

Ment, mendogélt jócskán, irtáson, csapáson, nem is gondolt rá, hogy valahol megálljon s ahogy nézgelődött jobbra balra, mi lát, egyszerűcsak megpillant egy mohos kősziklát.

Megtorpanj hirtelen, azt hitte igazat, nem akart sehogy se hinni a szemének.

— Nini, egy nagy hordó! — maradt nyitva szája: akkurát olyan volt a szikla formája. Kíváncsi volt szörnyen, vaj mi kotyog benne s baltája fokával meg-megütögette. Körül is sétálta s amin' nézi-nézi hát csodák-csodája, csapja is volt neki.

(Polyta!juk.)

KIS TÖRTÉNELEM

Előfőző beszéd

Azt hiszem, nincs olyan magyar gyermek széles e hazában, aki ne szeretné a történelmet s ne lenne kíváncsi a mi dicső őseink viselt dolgaira.

Ezen a helyen mindig találtak néhány sort a magyar vitézség ezer esztendő történetéből. Olvassatok büszkén s tanuljátok meg, hogy egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók!

Honfoglalók

Valamikor réges-régen a messze Ázsiából indultak el őseink új hazát keresni. Lovas danáráink mint a jergeteg száguldottak végig a nagy síkságokon, nyilak elsötétítették az eget s karddal vágta utat maguknak az ellenséges népek tengerén át.

Több, mint ezer éve már annak, hogy a Don és Dnyeper folyók közére érkeztek, arra a földre, ahol most késői unokánk, a vitéz magyar honvédek harcolnak. De ezen a gazdag földön is csak éppen pihentek, aztán jöttek tovább, egyre tovább nyugatra, az istenrendelte föld, az új haza felé.

Hét törzsből állt a magyar nép, de felismerve bölcsen, hogy „egységben az erő”, egyesült, és Árpád o t. Álmos fiát választotta fejedelmévé. Az ő vezérlete alatt foglalták el aztán őseink azt a földet, amely Isten akaratából immár ezer éve a miénk.

Jegyezzétek meg jól, hogy dicső elődeinkről még az ellenséges népek írói is elismerték, hogy vitézek és retenthetetlenül bátrak voltak, a fáradtságot az éget melegeit és a csikorgó fagyot egyformán bírták. Elviselettek minden nélkülözést és csak arra volt gondjuk, hogy az ellen-ég előtt vitézül és becsülettel megállják helyüket.

Gyermek posta

Kedves kis Olvasóim!

Ösmerkedjünk meg egymással. Sok jópajtásom van nekem Magyarország minden zugában, csak azért fáj a szívem hosszú éveken át, hogy hozzátok nem juthattak el, erdélyi gyerekek. Most a jó Isten ezt is megengedte s remélem jó barátok leszünk hamarosan.

Ma én írok nektek, de ugye ti is írtok nekem? Már is azzal kezdtem, hogy kérek tőletek valamit.

Írjátok meg, mi tetszik, mit szeretnétek olvasni. Aki tud közületek szép mesét, verset írni, küldje el, de örülök, ha ügyes rejtvényt, szép rajtot is küldtök. De csak olyat kérek, amit teljesen egyedül csináltok. A legszebbet, legjobbat, amikor lehet, ki is nyomtatjuk.

A kis munkatársakon kívül a többiek, az olvasók is írjanak hogy mielőbb megismerhessem a Magyar Gyermek Lapjának olvasó táborát. Leveleitek az érkezés sorrendjében választok itt, a Gyermek Postában.

Tehát várom a levélkéteket. Addig is szeretettel csókol benneteket a szerkesztő néni.

X. év. Szombathely, 1941. december 6.

Könyv és Kultúra

Tabéry Géza:

„Frimont palota”

— Mindig van abban valami különös, ha mellettünk suhan el a történelem — mondhatja az író, Beóthy követ úrral, Frimont herceg külföldről hazahozott hamvainak ujjalotjai temetésén.

A történelem mellettünk való elsuhanásának ezt a furcsa érzését éreztük Tabéry Géza „Frimont palota” című új regényének olvasásakor. S ezt az érzést csak fokozza annak tudata, hogy az a történelmi levegő, amely ennek a könyvnek minden sorából árad, szűkebb pátriánk Nagyvárad falait lengte egykor körül.

A Frimont palota itt állt hajdan ebben a városban, a mai törvényszék épülete helyén, szemben a megyeházával, melynek rideg falai között írói ott ennek a történelemnek egyik jelentős fejezete.

A régi megyei életet tükrözi vissza Tabéry könyve; a régi megyei életet, a maga fonákjaival, ferdeségeivel, nemzeti és népi erőt sorvasztó bűnös torzalkodásaival. De ebből a kavargó áradatból nemes éreszoborként emelkedik ki az egyik főhősnek, Bihar követének, Beóthy Ödönnek pompás, férfias, megalkuvást nem ismerő, harcos alakja. S ezt az alakot az író olyan mesterművel rajzolja meg, olyan élettel, hús-vér figurává formálja, hogy az olvasó, aki — sajnos — még ma is gyakran látja fölmerülni az akkori idők egy-egy súlyos és mindmáig megoldatlan szociális problémáját, szinte együtt harcolja vele kemény harcát és szájában érzi az igazság hecsületes harcosának könyörtelenül kijáró bukás: a száműzetés keserű kenyereinek ízét. Mellette hasonlóan élelletlenül bontakozik ki a másik főhősnek, a követ úr palvancsájának, Kuthy Lajosnak kevésbé rokonszenves, jellemzően gyáva, hős alakja, aki nem annyira meggyőződésből, mint inkább inkább a történelmi idők feltartóztatatlanságára sodródott, maga is „szenvedni” kénytelen a kor eszméiért. E szenvedésben azonban nagyobb része van a hidegrázós ijedelemnek, mint a mindössze nyolc napig tartó fogságnak, mely azonban elég volt ahhoz, hogy a regény másik „hőse” feje köré a magyar mártírok glóriáját vonja.

Tabéry Géza mestere a téma fölépítésnek s a mesésövésnek, melynek egységét a két főhős jellemének kirívó ellentéte sem töri meg, — és művésze a nyelvnek, melynek finom csendüléseit simulékonyan hangolja a történelmi miliőhöz. A történelmi háttér s a jellemnek megrajzolásában itt-ott talán érzik némi elfogultságot, de ez nem annyira hangsúlyozott, hogy bármint is levonjon a mű irodalmi és történelmi értékéből.

Tabéry Géza könyve kétségtelenül nyeresége a megnagyobbodott ország irodalmának. (M. F. V.)

Legszebb karácsonyi ajándék az óra, ekszer és dísz tárgy GYENGE-től

Rákóczi ut 19 Aranyat ezüstöt napi áron veszek

A használt cipők gyűjtését a jövő héten megkezdik Nagyváradon is

A Diák-Kaptárak gyűjtik össze a cipőket

Nagyvárad. Saját tud. A tél beálltával fokozottabb mértékben kell gondolni azokra, akiknek nem telik új cipőre, még új fiatalu lábbelire sem. Ezért a közellátási miniszter elhatározta, hogy összegyűjti azokat a kintótt, vagy használhatatlan lábbeliket, amik csaknem minden háztartás lemtárában megtalálhatók és ezekből az avult cipőkből új, használható lábbeliket készítenek. Még a teljesen használhatatlan lábbeliket is összegyűjtik, mert a bőrtalprészekből műtápanyagot préselnek.

Nagyváradon a jövő hét folyamán

kezdik meg a használt, vagy kintótt cipők gyűjtését a Diák-Kaptárak és a diákok házról-házra járva, gyűjtőívvel szedik össze a használt cipőket. A gyűjtőívbe bele kell írni, milyen lábbelit ad át valaki, de azt is fel kell tüntetni a gyűjtőívben, ha esetleg valakinek nem lenne nélkülözhető cipője és így nem tud a mozgalmhoz hozzájárulni.

Bizonyos, hogy Nagyváradon nem marad eredménytelen a cipőgyűjtés, amelyet Havadi-Nagy Márton, a Baross Gábor kereskedelmi főiskola kváló tanára irányít nagy hozzáértéssel.

Nézzé meg! SCHVOY és TARR Szaniszló-u. 1. Apolló-palota.
keresztény rádió és villamossági szaküzlet.
A legkiválóbb világmarkás rádiók, legszebb nemzeti csillárok, kitűnő hópalackok és az összes villanycikkek, gazdag választékban. Az összes rádióalkatrészek és csövek raktáron.

Győznek a szerb kormány-csapatok a bolsevista bandák felett

Belgrádból jelentik: (B. T.) A Novo Vreme katonai munkatársa „Veni, vidi, vici” címmel tudósítást közöl a szerb bolsevisták ellen folyó harcokról. Megállapítja, hogy a valóságban csak hatalmas ökölopás volt szükséges ahhoz, hogy a szerb kormány és az önkéntesek csapatai megsemmisítsék a gáztetteket elkövető bandákat. Az önkéntes csapatok két irányból közelítették meg a kommunisták buvóhelyeit. A katonai szakértők szerint kiderül, hogy a vörös bandáknak sem erejük,

sem kitartásuk nincs, csak kegyetlen segítség van. Az önkéntesek hamarosan rajoltak arra és most már szüntelenül üldözik a menekülőket. A legutóbb Ratkovácban vívott harcban 38 kommunista esett el, hét pedig fogságba esett. Dezsópótvácnál az egész banda megadta magát a kormány csapatainak. Az Obnova című lap megállapítja, hogy Kelet-Szerbia sokat szenvedett lakossága már kezd szabadabban lélekezni.

Rózsa András József
látzerészeti szaküzlet
Nagy Sándor-utca 1

Mindennemű optikai cikkek raktára
Legolcsóbb beszerzési forrás

A Székelyföldről megindult a közvetlen teherforgalom az anyaország felé

A Magyar Tudósító jelenti: A második bécsi döntés tudvalevően megszakította a közvetlen vasúti összeköttetést Kolozsvár és Marosvásárhely között, úgyhogy mind a személy, mind pedig a teherforgalmat csak vasutpótló autbuszjáratok közbeiktatásával lehetett lebonyolítani. Szeretfalva és Déda, között ugyan már épül a rendes nyomtávu vasúti vonal, amely a székelyföldi MÁV-hálózatot bekapcsolja az anyaország vasúti hálózatába. A magyar és román kormány között mindazonáltal már régebbi idő óta tárgyalások folytak,

hogy Kolozsvár és Marosvásárhely között helyreállítsák a közvetlen vasúti forgalmat. A német-olasz vegyesbizottság közvetítésével most meg egyezés jött létre, amely az áruforgalomra vonatkozik, úgyhogy Marosvásárhelyről Székelykocsárdon keresztül meg lesz a közvetlen vasúti összeköttetés Budapestre. Az első tehervonat, amely egy marosvásárhelyi nyomdáz betüanyagát szállítja, Marosvásárhelyről Budapestre, a román terület érintésével már elindult az anyaország felé. Marosvásárhelyen a közvetlen vasúti forgalom megindulása általános örömet keltett.

MEGNYILT!

SUGAR és HOFFMANN

Nagyvárad lelegegansabb uridivat szabósága. Rákóczi-ut 2. Bazar épület. Telefon: 109 mat.

2.000 méter

„Dorobantul”, felvidéki, délvideki, német stb. „Eleda” Langer Frères, Scheng.

MEGNYILT!

100 drb valódi angol, továbbá

Egy hét az anyakönyvek tükrében

Születések. Kacsora János napszám... Születések. Kacsora János napszám...

Házasság. Serfőző Béla, László m. kir. postagépkocsivezető és Drágos... Házasság. Serfőző Béla, László m. kir. postagépkocsivezető és Drágos...

Halálozások. Bányászati miniszter... Halálozások. Bányászati miniszter...

Kézírásokban és vendéglőkben várják a Magyar Lapok-at

GAZDASÁGI ÉLET

Különleges mézestészták a sötétanfolyamon

Nagyvárad. Saját tudásukon érdekében... Különleges mézestészták a sötétanfolyamon

Így alkalmat adnak városunk hölgyközönségének... Így alkalmat adnak városunk hölgyközönségének...

Nem engedélyezte a belügyminiszter egy újabb méhészegyesület megalakulását

A méhésztársadalomban az utóbbi időben erős széthúzás volt tapasztalható... Nem engedélyezte a belügyminiszter egy újabb méhészegyesület megalakulását

Női- és férfiruhák festésében, tisztításában Vegni... Női- és férfiruhák festésében, tisztításában Vegni

Hogyan kell kérni a kereskedői hiteleket?

Vitéz Gyulay Tibor felsőházi tag, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara... Hogyan kell kérni a kereskedői hiteleket?

teben kölcsönben csak az részesülhet, aki a) magyar állampolgár... teben kölcsönben csak az részesülhet, aki a) magyar állampolgár...

Értesítjük üzletfeleinket, hogy cégünk új elnevezése Nagyvárad... Értesítjük üzletfeleinket, hogy cégünk új elnevezése Nagyvárad

Játék és sport cikkekben a HAVRANEK cég vezet. Rákóczi-ut 12.

ványt, vagy pedig új n trianoni zarádkkal ellátott községi illetőségi bizonyítványt... ványt, vagy pedig új n trianoni zarádkkal ellátott községi illetőségi bizonyítványt...

MEGALLAPITOTTAK A BURGONYA ÚJ ÁRÁT Budapestről jelentik: (MTI) A Hivatalos Lap szombati száma közli az arkkormánybiztos rendeletét a Burgonya téli időszakra érvényes legmagasabb termelési áráról... MEGALLAPITOTTAK A BURGONYA ÚJ ÁRÁT

78 FILLER A NULLASLISZT ÚJ ÁRA Budapestről jelentik: (MTI) A hivatalos közlöny szombati számában megjelent arkkormánybiztos rendelet a nullás liszt árát 78 fillérré emeli fel... 78 FILLER A NULLASLISZT ÚJ ÁRA

Magyarország quirinali követe rádiobeszédet intéz az amerikai magyarokhoz Rómából jelentik: (MTI) A quirinalli magyar követ szombaton este nyolc óra 15 perckor a római rádió rövidhullámu műsora keretében az amerikai magyarokhoz beszédet intéz a Kormányzó Ur névnappja alkalmából... Magyarország quirinali követe rádiobeszédet intéz az amerikai magyarokhoz

Rómából jelentik: (MTI) A Giornale d'Italia az érdemekben gazdag államférfiúnak kijáró tisztelettel és szeretettel emlékezik meg Horthy Miklós kormányzó névnapjáról... Rómából jelentik: (MTI) A Giornale d'Italia az érdemekben gazdag államférfiúnak kijáró tisztelettel és szeretettel emlékezik meg Horthy Miklós kormányzó névnapjáról...

Orvosi kötszerész üzletemet Rákóczi-út 31 alá helyeztem át.
Készítek speciális haskő-töket, sérv-ötöket, fűzőket a legújabb divat szerint
Állandó raktáron gumminarisnyák és egészségügyicikkek

Raskó Ferenc

Január 1-től be kell jelenteni a gümőkóros megbetegedéseket

Az új közegészségügyi törvény alapján a polgármester rendeletet adott ki, amely szerint a főváros területén 1942. január 1-től a gümőkóros megbetegedéseket a hatóságoknál be kell jelenteni. Erre a célra megfelelő nyomtatványok állanak rendelkezésre, amelyek az előljáróságokon, a kórházakban és a gyógyszerárakban kaphatók. A kezelőorvosok tartoznak figyelembevetni a gümőkóros betegeiket, hogy lakásváltozásukat a törvény értelmében jelentésük be. Aki a bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, közhatalmú terjedhető foghazással büntetendő. A megbetegedések nyilvántartásáról a tisztiorvosok, a tüdőbeteg gondozó intézetek és a fertőtlenítő intézet tennivalóiról, valamint együttműködéséről a polgármester külön rendeletben fog intézkedni. (Magy. Tud.)

Fóris Gyuláné
modern berendezésű
kozmetikája
Nagyvárad, Teleki utca 2. Tel. 20-05.

Nagy sikere van a Karácsonyi Vásárnak

Nagyvárad. Saját tud. A Katolikus Kör kapujában nagy a nyüzsgés, forgalom. Csomagokkal megrakott emberek tördelnek a Karácsonyi Vásárról, amelyet a „Nagyvárad Róm. Kath. Egyházközség Asszonycsoportja”, a Szent Monika-Község, valamint a Lőrántffy Zsuzsanna Ref. Nőegylet rendezett közösen.
A jótékony cél mellett jól jár a közönség, ha ezt a vásárt látogatják, mert Mikulás és karácsonyi ajándékat előnyösen és izléses kivitelben szerezhetik be ott.

Hisszük hogy minden magyar ember pártolni fogja a nagyváradai asszonyok együttes megmozdulását.

„Posvány és férfi”

címmel a Magyar Lapok 1940 november 23-iki számában cikk jelent meg, amely az akkor kiosztott iparos gyorssegélyek kiosztásának kérdésével foglalkoztam. Bár a cikk alapját képező felvilágosításokat hivatalos személyektől kaptam, mint most megállapítom, a felvilágosítások téveseknek bizonyultak.

A cikk alkalmas volt arra, hogy azt a hiedelmet keltsse, hogy a Mónus Sándor vezetése alatt működő ideiglenes ipartestületi bizottság nem az igazságosságnak megfelelően járt volna el a segélyek kiosztásakor. Tekintettel arra, hogy az információk téveségéről meggyőződtem, jelen nyilatkozatommal kívánok alkalmat adni, hogy a hibámon kívül történt tévedésről olvasóközönségünk is tudomást szerezzen.
Marjalaky Tibor

SZINHÁZ

Ünnepi előadás a Szigligeti Színházban

A nagyváradai Szigligeti Színházban pénteken este ünnepelték meg Horthy Miklós kormányzó urunk névnapját, a levante parancsnokság rendezésében. Az ünnepi előadás díszes külsőségek között zajlott le. Az előcsarnokban levante álltak sorfalat s ugyancsak levante sorakoztak a földszinti folyosókon is és ingyen műsort osztogattak a közönségnek.

A nézőtér jóval 8 óra előtt megtelt igen elegáns közönséggel. A szebbnél-szebb díszmagyarok között ezuttal feltűnt néhány remekbékésült kálotszegi, háromszéki és csikmegyei magyar női ruha is. Olyan sokan jelentek meg, hogy a földszintre pötszéküket kellett beállítani, de zsufozásig megtelt a földszinti állóhely, a karzat és a páholyok is „rogyásig” megteltek.

A díszelőadást a Himnusz vezette be, amelyet a színpadon felsorakozó levanteakkal együtt énekelt a közön-

ség is. Az ünnepi köszöntőt egy levante mondotta, lendületesen, lelkesedéssel, beszédét gyakran félbeszakította a közönség, felállva helyéről, éltetve a Kormányzó Urat. A jól sikerült, szívből szólott és szívekbe szállott ünnepi köszöntő után a János vitéz díszelőadása következett. A hosszú idő után először színpadrálépő Jurik Icát, (aki Iluskát alakította sok bájjal és kedvességgel) szünni nem akaró tapasztalattal fogadta a közönség. Nagyon tetszett Bakos Kukorica János, Delly Bagója, Radnóthy Éva királykisasszonya és sok derűt fakasztott Bartók Juci a gonosz mostoha, Soly-mossy pedig a francia király szerepében. Kisebbszerepekben Barsi és Bereng remekeltek.

A díszelőadást az Erdélyi induló népszerű, lelkesítő ütemei zárták be, a levante énekkar nagyszerűen énekelte.

Női kabátok és bundák
szebbnél-szebb kivitelben
HEVESINÉL
Hlatky Endre utca 8.

Jurik Ica ismét színpadon

Péntek este a János vitézben ismét színpadra lépett Jurik Ica, a Szigligeti Színház elmúlt évi szubret-prímadonnája, akit oly hamar szívembe zárt a válogatós és lényes igényű nagyváradai közönség és akit mostani fellépése alkalmával szünni nem akaró forró tapsal köszöntött a viszontlátás örömeinek kifejezésekképpen.

Az előadás második felvonásában kerestük fel a közönség kedvencét öltözőjében, amely tele van virágkoszorúkkal éppen Natasa menyasszonyi ruháját próbálta a másnapi előadásra.

— Nagyon boldog vagyok, hogy ismét jellephettem Nagyváradon — kezdte a beszélgetést. Amikor megkaptam Putnik Bálint igazgató telefonértesítését, hogy szükség van reám, olyan izgalom fogott el, hogy nem voltam képes ebélni. A lábam még nem gyógyult meg az operációból, de éreztem, hogy jönnöm kell. Hiszen már én is alig vártam, hogy ismét Váradon lehessenek. Az orvos azt mondotta, hogy még nem szabad sokat járnom s ezért nem tettem eleget Miskolcra és Kassára szóló szerződésemmek. Várad azonban más. Ezért érdemes hozkázatni.

A ruhapróbálással alkéssült s az öltözőasztalnál foglalt helyet, de közben az őt annyira jellemző bájos közvetlenséggel, az ő szelény és halk modorában tovább mesél:

Nagyon megindított a közönség szeretetnyilvánítása. Éreztem, hogy torkom összeszorul s szégyen ide, szé-

gyen oda, sirtam. Nem volt zsebkendő nálam s így az öklömet használtam, könnyeim felszárítására.

Most Radnóthy Éva robog be az öltözőbe, néhány percre felbemarad a beszélgetés, mert rövid uton távoznom kell.

Visszatérésünk után, amikor Etelka, az öltöztető megengedte a belépést, tovább folytattuk a beszélgetést.

Jurik Ica kijelentette, hogy még soha sem érezte magát olyan jól mint Váradon. Minden művész álma, hogy Budapestre kerüljön, de én szívesebben játszánék állandóan Nagyváradon. Igaz, hogy nem is tartom előbbrevalónak a fővárost.

Közben hint megcsengették a harmadik felvonást és most már végérvényesen távoznom kell. (Bys.)

Színházi iroda közleményei:

— Jurik Ica és Szücs László a Kék Dunában lépnek fel szombaton, vasárnap délután és este és hétfőn este. A gyönyörű muzsikájú Strausz operett mutatja be a színház parádés szereposztásban pénteken. A vendég Jurik Ica és Szücs Lászlón kívül Radnóthy Éva, Jurik Julcsi, Soly-mossy, Kozma, Barsy és Marjy játszanak vezető szerepeket. Rendes helyárok.

— **Hamar egy férjet!** Hétfőn délután 4 órai kezdettel a Hamar egy férjet operett újdonság megy ocsó helyárral.

Karácsonyra

Férfi öltöny szövetek
férfi fehérműek,
kesztyűk, harisnyák.

Flanell ingek
Esernyők, bokavédők.

Cziller Imre
a jó minőségek áruházában

— **Négy asszonyt szerettek** Népművelési előadásban kedden van műsor, a hétfői ünnep miatt.

— **Tóth Elek vendégjátéka.** Szerdán premierbérletben csütörtökön tisztviselőbérletben és pénteken bérlőszünetben Zilahy Lajos legszebb színpadi alkotását mutatja be a színház, a Tűzmadárt. A bemutatónak külön érdekessége, hogy a férfi főszerepet Tóth Elek, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja, városunk elszármazott nagy művésze játssza. Rendes helyárok. — Tóth Elek vendég szerepeltetésével az igazgatóság általános közönségnek tesz eleget.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután 4 órakor: **Kék Duna.**

Hétfőn délután 4 órakor: **Hamar egy férjet.**

Hétfőn este 8 órakor: **Kék Duna.**

Kedd este 8 órakor: **Négy asszonyt szerettek.** (Népművelődési előadás-sorozat.)

Szerda este 8 órakor: **Tűzmadár.** (Tóth Elek vendégfellépésével.)

Csütörtökön este 8 órakor: **Tűzmadár.**

Cserépkályhák
Állatom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakat
Szaniszló u. 68.
Telefon 14-94

Az idegen zene és idegen tánc ellen Kassán mozgalom indult

A Magyar Tudósító jelenti: A kassai Széchenyi Testvériség, amely legutóbb körlevélben indított mozgalmat a címkörság ellen, most tagjaihoz intézett második felhívásában a zenei anyanyelv védelmét szolgálják és a zenei anyanyelv védelmére, megbecsülésére és ápolására szólítja fel a magyar társadalmat. A körlevél rámutat arra, hogy a magyar zene és a magyar tánc a magyar nemzeti értékállománynak egyik nélkülözhetetlen alkotó része. Magyar zene és magyar tánc nélkül elsorvadna a magyar élet és mindenki, akiben annyira elernyed a magyar öntudat, hogy a szórakozás önfelédlt óráiban az idegen zene és az idegen tánc elnemzetlenítő szellem-oltárán áldoz, akaratlanul is áruulójává válik a nemzeti géniuszunk. Kassán valószínűnek tartják, hogy az ideai farsag báljainak kísérezeneje kizárólag magyar le

Uj üzlet **Fekete Gézané** Rákóczi-út sz. alatt 2. **Régiségüzlete**

veszek, eladok butorokat, képeket, mütargyakat, szőnyegetek.

Mielőtt szőrmét, bundát vásárol,
keresse fel
Halász Imre szücs üzletét
Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.
Külföldi szőrmékben, kész bundákban nagy választék.
Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

RÁDIÓ

SZERDA, DECEMBER 10.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Karoli Gáspár bibliája. Szitnyay Jenő előadása.
- 10.45 Papp Rezső előadása Asztanyai Károlyról.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.10 Hanglemezek.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Országos Postászenekar.
- 16.15 A világtalanok világa. Dr. vitéz Kassay Béla, a Vakok Szövetsége elnökének előadása.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Rádiózenekar.
- 17.40 Az orvos gondoljai és órámai. Dr. Waltner Károly egyetemi rektori-villai tanár előadása.
- 18.20 Honvédműsor.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Az Operaház december 7-i előadásának közvetítése Tannhäuser Hangfelvétel.
- 21.40 Hírek.
- 22.05 A Tannhäuser dalmű III. felvonásának közvetítése.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 23.25 Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel és a Rhythmus-jazz-zenekara játszik.
- 24.00 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 11.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 A bukott poéta. Szemere György elbeszélése. Felolvasás.
- 10.45 Amerika Ázsia szívében. Utirajz. Irta Muth Lili. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Széchenyi Ilona magyar népköltésének. Kiséri Csorba Dezső cigányzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Székesfehérvári Tűzoltózenekar.
- 16.15 Ruszin hallgatónknak.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Mezőgazdasági tanácsadás.
- 17.40 Az Újpesti Munkásképző Egylet Dalkara.
- 18.05 Mozart-émlékek Prágában. Felolvasás hanglemezekkel.
- 18.30 Bőszörményi Nagy Béla és Falaky Márta kétfonórás műsora.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Közvetítés a Rózsák-terén levő m. kir. állami övönképző-intézetből.
- 19.45 Horváth Jenő jazznégyese.
- 20.10 Farkaskaland. Történelmi színmű három felvonásában.
- 21.40 Hírek.
- 22.20 A Mária Terézia 1. honvédgyalog

- ezred zenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 23.25 Vidák József cigányzenekara.
- 24.00 Hírek.

PÉNTEK, DECEMBER 12.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Sandelhausen Miklós dr. orvosi előadása.
- 10.45 Régi pesti alakok.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Haydn István gondolkázik.
- 15.45 Udvardy József énekel.
- 16.15 Pest-budai építések. Bierbauer Virgil dr. előadása Pollácz Mihályról.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Megyeri tánczenekar.
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Mursi Elek cigányzenekara.
- 18.20 Vitéz Náray Antal ezredes előadása.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Sik Sándor verseiből ad elő.
- 19.35 A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése.
- 19.40 A Filharmoniai Társaság hangversenye.
- 20.45 Külügyi negyedóra.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Rádiózenekar.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 23.25 Bécsi melódiák.
- 24.00 Hírek.

SZOMBAT, DECEMBER 13.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 András- és Luca-napi nepszokások. Schelken Palma előadása.
- 10.45 Mit nézzünk meg? A keső bronzkori bronzüstöt a Nemzeti Múzeumban. Ismerteteti Gallus Sándor dr. Felolvasás.
- 24.00 Hírek.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.
- 12.10 Melles Béla-zenekar.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Hanglemezek.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Horváth Jancsi cigányzenekara.
- 16.10 Ifjusági rádió.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 B. B. C. zenekar. Vezetényel: Toscanini. Hanglemezek.
- 17.30 Rádióposta.
- 17.55 Marnitz-tangóharmonika zenekar.
- 18.15 Mozart munkaadól. Irta Szabolcsi Bencze. Felolvasás.
- 18.40 Illiczky László tánczenekara.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Új német filmek muzsikája. — Hangfelvétel.
- 19.45 Petőfi és Arany télverseiből előad: Onody Akos.
- 20.00 Batáry József hegedül.
- 20.20 A konflis. Vidám, zenés jelenet.
- 20.40 Rádiózenekar.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Kiss Lajos cigányzenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 23.25 Tánclemezek.

Hirdessen Magyar Lapokban

Rommel tábornok haditudománya fölényben van a brit hadvezetéssel szemben

Berlini katonai szakkörökben — mint a Pest értesül — elérkezettnek látják az időt arra, hogy az eddiginél kissé jobban a libiai harctérre tereljék a figyelmet és mérleget készítsenek a helyzetről. Rámutatnak arra, hogy megghiusulnak tekinthető az az angol terv, amelynek értelmében a britek keresztül akartak nyomulni Libián egészen Tripoliszig. Német vélemény szerint ezt az eredményt bizonyos tényezők tették lehetővé, melyek felsorolása a megfigyelők szerint annál érdekesebb, mert időközben újra fel-lángoltak a harcok Kirenaikában. A szóbanforgó tényezők közé tartozik elsősorban az, hogy az angoloknak nem sikerült a meglepetés. A brit csapatok nagyszabású felvonulását jól megfigyelték és megfelelő intézkedéseket tettek ellene, sőt az angol hajóhad ellenére idejében el lehetett juttatni Afrikába a tengeren át is a megfelelő erősítéseket. Ilyen körülmények között a marmaricai tengerparton a tengely tengeri és legierejéből alakult rohamcsapatokat tudott készletbe állítani, melyek sikeresen tartóztatták fel a tengerparton rohamozó angol szárnyat. Ez a szárny így nem támoztathatta Cuningham sivatagi hadműveletét. A brit tengeri erők időközben szenvedett veszteségei is arra vezettek hogy az angol támadás tenger felőli szárnyának hadműveletei is hatástalanok maradtak. Kiderült, hogy Rommel tábornok haditudománya fölényben van a brit hadvezetéssel szemben. Rommel ugyanis keresztül látott az angol terveken, amelyeknek értelmében a brit erőknek külön kellett volna mondtelniük és együttesen lecsapniuk, de még idejében olyan helyzetbe kerültek, hogy a brit erők vereséget szenvedtek.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Allaskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Ültözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet. — Rémer-tér 1. (udvarban). Magas árakat fizetek használt ruhákért. 819

Aranyat, briliáns, ezüstöt magas áron veszek órát, ókszert javítok (Jevencze István ékszerész. Rákóczi-ut 19. 824)

Központban eladó egy háromszobás komfortos ház, ár 25.000 pengő. Több kisebb-nagyobb házak és szőlők eladó. Tatayné, Szigligeti-u. 12. 824

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. 823

Egy új fekete férfi télikabát olcsón eladó. Szent János-utca 98. Szabónál. 823

Briliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarián ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben) 821

Három lakásos téglaház, csatornázott udvar, angol WC eladó. Pét-u. 6. 821

Hevesi sütőtök 30 fillér Jurasáknál, Nagypiac-tér. Telefon 11-96. 739

Sürgösen eladó Balatonszepezakon egy szobás komfortos villa. Érdeklődni: Popovits irodában, Szent János-u. 6. Telefon: 1567. 822

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u. 4 szám, udvarban. — Schwartz ékszerész. 817

Korcolyát, kerékpárt, varrógépet veszek bármilyen állapotban magas árrban. Nikkelezés, köszörülés, csere. Kiss Béláné műszaki üzlet, Mussolinitér 10. 817

ARANYAT magas áron veszek EZÜSTöt Haslinger ékszerész BRILLIÁNST Rákóczi-ut 8. 825

Eladó 3 méteres üzletpult, gyalupad, festőállvány Csáky-u. 25. 815

Eladó sürgösen 2x3 méteres tiszta gyapjú ebédleperzsa és két össekkötő. Komplet fekete ebédlebutor. Lázár Vilmos-u. 10. aító 4. 811

Szépségre, csinosagra vágyok már évtizedek óta látogatják és dicsérik kitűnő szabásáért, precíz munkájáért, modern princess-, plasztikus modellartói a természet valóságát átalakító formafüzi és áldásos egészségi haskétért KOVÁTS SANDORNÉ fűzőspecialistát, (Szt Gellért-u. 10. Nílgesz-telep), akinek elismert, jó hírneve, biztos garancia, hogy jó kiszolgálásban részesül

Korcolya homoru élezes, zippzar javítás. Szilágyi Dezső-u. 6. Singer műszerésznel. 790

Különféle

Mindennemű ENDRIZESI békebeli selymekkel kifogástalanul elkészíték. JURICKAY Szent János-utca 41. 820

4000 pengő kölcsönt betáblázásra keresek „Ingatlan fedezet” jellegre a kiadóba kérek. 820

Állási nyel

Fizető tanuló lányokat felveszek női ruha készítéshez, öv. Kádarna, Szent János-u. 4. 818

Állási kezes

Öskeresztény német, perfekt magyar, román, 30 évi irodai gyakorlattal állást keres. Megkereséseket „Tisztviselő” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Bazarépület. 819

Boltiszolganak, kifutónak ajánlkozik fiatal erős fiú. Mocsár-u. 5. Gonda Ferenc. 816

Házmesteri állást keres gyermektelen házaspár azonnalra. Címet a kiadóba kér. 812

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.